Laxå kommun

Antagen 2016-06-15

LIS-OMRÅDEN

TEMATISK TILLÄGG TILL ÖVERSIKTSPLAN

Askersunds, Laxå och Lekebergs kommuner

Foto: Stenboda/Klasnäs, Östra Laxsjön, Askersunds kommun - Bosse Björk

Foto framsida: Sannerud, Unden, Laxå kommun - Bosse Björk

De tre kommunerna Askersund, Laxå och Lekeberg har tagit fram ett gemensamt tematiskt tillägg till sina respektive översiktsplanerna. Dokumentet har arbetats fram av Sydnärkes byggförvaltning i samråd med företrädare för de tre kommunerna.

Efter antagande har dokumentet av praktiska skäl delats upp i tre versioner så det blir ett dokument för var och en av kommunena. Alla tre dokumenten innehåller den inledande generalla delen och därutöver endast LIS-områden i den egna kommunen.

Denna del innehåller LIS-områden i Laxå kommun.

Sydnärkes Byggförvaltning
Laxå • Askersund • Lekeberg

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

5 SAMMANFATTNING

6 INLEDNING
6 Landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS)
7 Mellankommunala frågor
7 Fornlämningar
7 Risker
7 Andelen strandlinje som pekas ut som LIS-område
7 Natur-, kultur- och friluftsområdesinventering
7 Exploateringsbedömning
8 Vad räknas som landsbygd?
9 Landsbygdsdefinition för Askersunds, Laxå och Lekebergs kommuner

10 LIS-OMRÅDEN I LAXÅ KOMMUN
14 Hasselfors - Teen/Svartån
16 Hasselfors-Sundet - Toften
18 Röfors - Laxån
20 Röfors-Kärr - Västra Laxsjön
22 Röfors-Mellansjöviken - Västra Laxsjön
24 Revelns Camping - Östra Laxsjön
26 Korsbacken - Borasjön
28 Backgården - Borasjön
30 Herrgårdsfallet - Skagern
32 Sjövik - Skagern
34 Otterbäcksand - Skagern
36 Ullsand - Unden
38 Sannerud-Camping Tiveden - Unden
40 Sannerud - Unden

42 GRANSKNINGSYTTRANDE
42 Karta som visar LIS-områdenas slutliga status
43 Länsstyrelsen granskningsyttrande
47 Kommunens kommentarer till Länsstyrelsen granskningsyttrande

Bilaga: Miljökonsekvensbeskrivning (MKB)

Sammanfattning

Det finns en generell lag i Sverige som i princip inte tillåter att något byggs eller anläggs närmare stranden till sjöar och vattendrag än 100 meter. Syftet är att trygga allmänhetens tillgång till stränderna samt att bevara goda livsvillkor för växt- och djurliv. Det finns ett antal undantag från grundregeln, s k särskilda skäl, av vilka den vanligaste är att stranden redan är ianspråktagen av befintlig bebyggelse.

Från den 1 februari 2010 har kommunerna möjlighet att lägga till ytterligare ett särskilt skäl att ge undantag från strandskyddsbestämmelserna, s k LIS-områden, vilket står för områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen. LIS-områdena ska redovisas i kommunens översiktsplan för att de sedan ska kunna åberopas i samband med efterföljande detaljplaneläggning och bygglovsärenden.

För att kunna peka ut ett LIS-område måste kommunen göra en utredning som visar att bebyggelse, verksamheter, anläggningar, etc, inom respektive område, bidrar till att stimulera utvecklingen av omgivande landsbygd. Det kan t ex vara genom ökad befolkning som bidrar till underlaget för olika typer av service som handel och skolor men även genom att utveckling av nya eller befintliga verksamheter möjliggörs. Förutsättningen är dock att strandskyddets syften inte motverkas varför en inventering av natur- och kulturvärden också ska göras inom ramen för utredningen. Askersund, Laxå och Lekebergs kommuner har beslutat att göra ett gemensamt s k tematiskt tillägg till sina respektive översiktsplaner (TÖP) där LIS-områden pekas ut.

Sammanlagt 41 LIS-områden har prövats, 17 i Askersund, 14 i Laxå och 10 i Lekebergs kommun (se översiktskarta). Samtliga tre kommuner är relativt små avseende invånarantal och har likaledes små tätorter, vilket även gäller respektive huvudtätort. Hela kommunernas yta betraktas därför i det här tematiska tillägget för LIS-områden som landsbygd, undantaget Askersunds tätort.

Foto: Svartån, Hasselfors, Laxå kommun - Bosse Björk

INLEDNING

Alla kommuner i Sverige måste enligt 3 kap i plan- och bygglagen (PBL SFS 2010:900) ha en översiktsplan (ÖP) som täcker hela kommunens yta. En översiktsplan är ett politiskt strategidokument som visar ambitioner och riktlinjer för den fysiska planeringen, d v s hur mark och vatten i kommunen bör användas, hur bebyggelse bör utvecklas och bevaras, hur infrastruktur bör förläggas, m.m.

Översiktsplanen visar vilka värderingar som bör iakttas i det löpande planeringsarbetet i kommunerna. Den är vägledande och därför inte juridiskt bindande.
Vid behov kan översiktsplanen kompletteras utan att hela dokumentet behandlas. Det kan endera ske genom en fördjupad översiktsplan (FÖP) vilken då ger mer fördjupade riktlinjer inom ett geografiskt avgränsat område. Det kan även göras genom ett tematiskt tillägg till översiktsplanen (TÖP) som då behandlar en särskild företeelse inom hela kommunen.

Detta dokument är ett gemensamt tematiskt tillägg till översiktsplanerna i Askersunds, Laxå och Lekebergs kommuner som behandlar LIS-områden, landsbygdsutveckling inom strandnära områden (begreppet beskrivs längre fram i texten).

Proceduren vid framtagande av ett tematiskt tillägg är densamma som när en vanlig översiktsplan behandlas. Invånarna i kommunerna ges möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på TÖP-förslaget, först under ett samrådsskede om ca 2 månader, senare under ett utställnings-/granskningsskede som ska pågå under minst 2 månader. I fallet med denna TÖP har två samråd genomförts.

Askersunds, Laxå och Lekebergs kommuner har parallellt och var för sig arbetat med framtagande av nya översiktsplaner för hela kommunernas yta. Eftersom utpekande av LIS-områden måste vara kopplade till översiktsplaner som tillkommit efter att lagstiftningen om LIS-områden infördes, måste samtliga tre kommunernas nya översiktsplaner vara antagna innan beslut om det gemensamma tematiska tillägget kan tas. Antgandet av denna TÖP torde därför kunna ske tidigast under våren 2016.

Landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS)

Stränder är en värdefull naturtillgång, vanligen med omfattande biologisk mångfald och en källa till naturupplevelser. Strandskyddet tillkom 1950 med syftet att bevara allmänhetens friluftsliv. Numera syftar strandskyddet också till att bevara land- och vattenområden för att de är biologiskt värdefulla. Strandskyddet är utformat som ett generellt områdesskydd och gäller vid havet, sjöar och vattendrag i hela landet. Det är förbjudet att inom strandskyddet vidta vissa åtgärder som till exempel att anlägga, gräva, eller bygga något. Strandskyddet omfattar 100 m från strandlinjen, både på land och ute i vattnet. Det kan om det behövs för att tillgodose strandskyddets syften utvidgas till högst 300 m. Utökat strandskydd gäller en sjö som omfattas av denna LIS-plan, Unden i Laxå kommun där strandskyddet är 200 meter. Tidigare omfattades även Skagern i Laxå kommun av 200 meters strandskydd men från 1 januari 2015 gäller 100 meter även vid Skagern. Det pågår en utredning om utökat strandskydd, vilket sannolikt kommer att innebära förändringar men detta påverkar inte det nu aktuella planförslaget.

Reglerna om strandskydd finns i 7 kap miljöbalken.
Strandskyddet syftar till att långsiktigt:
1. trygga förutsättningarna för allemansrättlig tillgång till strandområden
2. bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Det finns dock möjlighet att under vissa förutsättningar göra undantag från strandskyddsreglerna. Dessa undantag, s k särskilda skäl, finns beskrivna i miljöbalken och är mycket begränsade. Det finns 7 särskilda skäl att medge dispens från eller upphävande av strandskyddet inom ett begränsat geografisk område (vanligen del av en fastighet eller vid detaljplanläggning specificerade delar av planområdet). I samtliga fall är förutsättningen den att strandskyddets syften inte motverkas.
Även om det finns särskilda skäl att ge dispens från eller upphäva strandskyddet ska det, om det är rimligt, med hänsyn till befintliga eller planerade byggnaders eller anläggningars funktion, lämnas ett område för fri passage för allmänheten närmast stranden.

Från den 1 februari 2010 har kommunerna möjlighet att lägga till ytterligare ett särskilt skäl att ge undantag från strandskyddsbestämmelserna, s k LIS-områden, vilket står för områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen. För att vara giltiga ska LIS-områdena redovisas i kommunens översiktsplan och inom ramen för handläggningen av översiktsplanen godkändas av länsstyrelsen.

För att kunna få LIS-områden godkända i översiktsplanen måste kommunen göra en utredning som visar att bebyggelse, verksamheter, anläggningar, etc inom respektive område bidrar till att långsiktigt stimulera utvecklingen av omgivande landsbygd. Det kan t ex vara genom ökat bostadsbyggande som i sin tur ger befolkning som bidrar till underlaget för olika typer av service som handel och skolor. Det kan även vara genom att utöka möjligheterna att utveckla nya eller befintliga verksamheter. Förutsättningen är dock att strandskyddets syften inte motverkas varför en inventering av natur-, kultur- och friluftslivsvärden också ska göras inom ramen för utredningen.

LIS-områden ska vara väl avvägda, begränsade och preciserade. De får inte vara generella stora områden. LIS-områden ska följaktligen endast utgöra en begränsad del av kommunens totala strandskyddsområden.

Kriterier i 7 kap 18e § miljöbalken

Ett LIS-område ska avse ett område som:

1. är lämpligt för utveckling av landsbygden. (Innebörden är att exploatering av det strandnära läget långsiktigt ska bidra till positiva sysselsättningseffekter eller ökat serviceunderlag på landsbygden.)
2. är av sådant slag och har en så begränsad omfattning att

strandskyddets syften fortfarande tillgodoses långsiktigt.
3. endast har en liten betydelse för att tillgodose strandskyddets syften i eller i närheten av tätorter.
4. endast har en liten betydelse för att tillgodose strandskyddets syften vid Vättern, om det råder stor efterfrågan på mark för bebyggelse i området. (Fler vatten är uppräknade i miljöbalken men endast Vättern är aktuell för Örebro län och denna LIS-plan.)

Mellankommunala frågor

Samtliga angränsande kommuner har beretts möjlighet att yttra sig över det tenatiska tillägget varför de mellankommunala perspektiven har blivt beaktade.
Endast ett LIS-område, Tisarbaden-Åsbro - Tisaren i Askersunds kommun gränsar direkt mot en annan kommun, Hallsberg.

Fornlämningar

Vissa områden kan innehålla fornlämningar. Det kan därför innebära att arkeologiska utredningar behöver genomföras i samband med exploatering.

Risker

Beroende på terräng- och markförhållanden kan vissa områden vara utsatta för risker. Det kan handla om risker för översvämning, ras och skred samt erosion. Planering för samt bygglovgivning inom sådana områden måste därför beakta dessa och erforderliga åtgärder behöver därför vidtas. Det kan exempelvis handla om att ange en lägsta tillåtna golvhöjd, att förlägga byggnader på erfoderligt avstånd från ett utsatt område, osv.

Andelen strandlinje som pekas ut som LIS-område

Andelen strandlinje som föreslås som LIS-områden varierar i de tre kommunerna. För Askersund och Laxå ett par procent av den totala mängden strandlinje, för Lekebergs kommun är den andelen högre, drygt 9 %. Skälet till den avvikande siffran är att mer än hälften av LIS-områdena i Lekeberg består av åar som passerar genom småorter och byar i kombination med att Lekeberg har få sjöar i slättlandskapet i kommunens östra halva.
LIS-planens totala andel av strandlinjen i de tre kommunerna är 3,7 %. Vissa sjöar och vattendrag blir av naturliga själ, såsom attraktivitet, tillgänglighet och andel befintlig bebyggelse mer påverkade än andra medan den i särklass största delen sjöar och vattendrag inte alls berörs av LIS. Över 96 % av ständer förblir orörda ur den aspekten.

Natur-, kultur- och friluftsområdesinventering

Utgångspunkten för den inventering som identifierat natur-, kultur- och friluftsvärden har varit syftet för strandskyddet. Ett LIS-område ska vara av sådant slag och ha en så begränsad omfattning att strandskyddets syften fortfarande tillgodoses långsiktigt. Vid inventeringen har därför målet varit att identifiera ifall hela eller delar av respektive utredningsområdet har stor betydelse för allmänhetens friluftsliv eller har höga biologiska värden. Samtliga utredningsområden har besökts i fält.

Som underlag för inventeringen har kända faktaunderlag använts såsom Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering, våtmarksinventeringen, ängs- och betesinventeringen, Länsstyrelsens naturvårdsöversikt, Sveaskogs naturvårdsskogar samt Riksantikvarieämbetets skikt över kultur- och fornlämningar. Hänsyn har även tagits till riksintressen för friluftsliv- och naturvård.

Vid naturvårdsinventeringen har särskild vikt lagts vid naturskogsartade skogar eller partier med äldre träd. I många områden har en frizon lämnats vid stranden, t ex ifall det här finns gott om äldre träd. Vidare har stor vikt lagts vid våtmarker som är lämpliga fågelbiotoper samt botaniskt intressanta platser.

När det gäller friluftsliv har särskild vikt lagts vid stora opåverkade områden, men även anläggningar som gynnar friluftslivet såsom badplatser, båtplatser, stigar och grillplatser

Någon särskild riktad inventering av kulturvärden har inte gjorts. Kända kulturvärden från Riksantikvarieämbetet har lagts in i inventeringen och sådana kulturlämningar (till exempel jordkällare och kolbottnar) som påträffats i fältinventeringen har noterats i karta och text. Riksintresseområden för kulturmiljövården har givetvis beaktats. De flesta områden är dock lokaliserade så att de inte innehåller kulturmiljöer.

I kartorna har delområden med väsentliga natur- och friluftsvärden markerats med stor bokstav (A; B; C…) och värdefulla punkter (till exempel kulturlämningar och värdefulla träd) markerats med små bokstäver (a, b c….). I vissa fall har bedömningen gjorts att det värdefulla delområdet inte kan förenas med exploatering och dessa ytor har då utgått ur det föreslagna LIS-området, i ett fall har ett helt område utgått (Snavlunda). I andra fall finns vissa värden som ändå kan tåla en viss exploatering utan att skada natur, kultur och friluftsvärden. Området har då bedömts lämpligt som LIS-område om vissa hänsynstaganden görs. Det framgår av texten för respektive område vilken bedömning som gjorts. De ytor som utgått vid inventringen redovisas inte i denna handling.

Ytor inom ett LIS-område som bedömts ha väsentliga värden är särskilt markerade på repektive LIS-karta och i texten framgår om särkilda hänsyn bör tas. I vissa fall bör en yta lämnas helt ograverad. I andra fall kan viss använding vara lämplig medan annan bör undvikas.

Exploateringbedömning

Med hänsyn tagen till ovanstående kriterier måste en plats som ska vara ett LIS-område även ha någon form av exploateringspotential. Om syftet är bostäder måste området vara så attraktivt att någon kan tänkas vilja investera i en bostad på platsen. Utöver en inventering av natur-, kultur- och friluftsvärden, se ovan, har därför också en inventering och bedömning av exploateringsförutsättningar gjorts.

I denna exploateringsinventering har följande parametrar bedömts: platsens attraktivitet i förhållande till vattnet, förutsättningar för att nå området med bil eller med kollektivtrafik, förutsättningarna för att bygga väg i området, förutsättningarna för att lösa vatten och avlopp till och

inom området (enskilda eller gemnsamma anläggningar, kommualt vatten och avlopp), markens beskaffenhet och topografi med avseende att ingen risk för ras och skred föreligger men även ifall marken bedöms lättbebyggd eller inte, bedömning av översvämningsrisk, avstånd till service och då främst dagligvarubutik, förskola och skola men även lokala arbetsplatser och andra verksamheter.

Denna inventering har i några fall lett till att delar av områden utgått på grund av att markförhållandena inte varit tillräckligt bra eller att området varit för låglänt. Vissa områden har även utökats om det visat sig att ytor utanför det initiala utredningsområdet haft bra exploateringspotential.
I de fall där det handlar om utveckling av verksamheter eller motsvarande utgår det alltid från en befintlig verksamhet eller anläggning. Sådana anläggningar, till exempel bad- och båtplatser, är vanligen inte alls lika känsliga för exempelvis översvämningsrisker.

Vad gäller bedömningen av om ett LIS-område långsiktigt kan bidra till positiva sysselsättningseffekter eller ökat serviceunderlag på landsbygden är det viktigt att inte göra en alltför snäv bedömning. Bl a gäller detta inom vilka avstånd ett ökat befolkningsunderlag kan ge effekter på t ex en dagligvarubutik eller annan service. Beroende på avstånd till servicealternativ kan detta område sträcka sig en eller flera mil från servicestället. Till skillnad från skolor och förskolor kan påverkan för handel och sysselsättning även sträcka sig över kommungränser. På landsbygden kan fritidsboende vara helt avgörande för om en dagligvarubutik kan överleva. Delar av kommuner kan närmare fördubbla sin befolkning sommartid. Utökade möjligheter till fritidsboende ska därför inte betraktas som oväsentligt ur lansbygdsutvecklingsperspektiv. Särskilt som konvertering från fritidsboende till året runtboende för många landsbygdskommuner är den störst enskilda tillväxtfaktorn inom bostadssektorn. Även för landsbygdskommuner är möjligheter till ett attraktivt boende en faktor som kan avgöra om arbetskraft kan rekryteras till arbetsplatser i kommunen. Den bedömningen gör alla tre kommunerna och kan inte understrykas tydligare.

I denna LIS-handling redovisas inte de delområden som undantagits p g a att de haft bristande exploateringspotential, varit för låglänta eller bedömts svårbebyggda.

Vad räknas som landsbygd?

I lagtexten om strandskydd finns ingen definition av landsbygdsbegreppet utan det är respektive kommun som med hänsyn till den regionala och lokala situationen ska definiera vad som ska betraktas som landsbygd i den egna kommunen.

En definition av vad som är landsbygd kan baseras på ett flertal olika faktorer, med fördel utifrån syftet med definitionen. Utgångspunkten kan t ex vara ett tillgänglighetsperspektiv, befolkningstäthet eller en kombination av flera faktorer.

EU definierar landsbygd som ”a stretch of inland or coastal countryside, including small towns and villages, where the main part of the area is used for: 1) agriculture, forestry, aquaculture and fisheries, 2) economic and cultural activities of country-dwellers (crafts, industry, services, etc), 3) non-urban recreation and leisure areas [or natural reserves], 4) other purposes, such as for housing.” och ställer landsbygden i kontrast till urbana områden; ”The agricultural (including forestry, aquaculture and fisheries) and non-agricultural parts of a rural area form a whole distinguishable from an urban area, which is characterised by a high concentration of inhabitants and of vertical or horizontal structures.”

Enligt EUs defintion utgörs 92% av den Europeiska unionens yta av landsbygd, 19% av EU:s befolkning bor i områden som till största delen utgörs av landsbygd och 37 % i områden med väsentliga inslag av landsbygd.
Enligt denna definition kan det förutsättas att Askersunds, Laxå och Lekbergs kommuner som helhet räknas som ett landsbygdsområde.

Glesbygdsverket (upphörde 2009) använde sig av en indelning baserad på större tätorter som definierades utifrån ett invånarantal på minst 3000 personer. Områden som ligger 5-45 minuters restid med bil från dessa tätorter benämns tätortsnära landsbygd. Områden på längre avstånd än 45 minuter benämns glesbygd.
Askersund är den största tätorten i de tre kommunerna och den enda med betydligt mer än 3000 invånare (3887 enl SCB 2010) och som därmed enligt denna definition skulle betraktas som en tätort. Laxå tätort balanserar precis på 3 000 invånare, idag sannolikt strax under. Samtliga tre kommuner ligger inom restiden 45 minuter från någon större tätort (i andra kommuner) och skulle då utgöra tätortsnära landsbygd.

Glesbygdsverket hade också en indelning, baserad på boendestruktur, där hela kommuner grupperas som antingen tätortskommuner, tätortsnära landsbygdskommuner eller glesbygdskommuner beroende på hur stor andel människor som bor i olika områdestyper. Kommuner med minst 30 procent av befolkningen boende i områdestypen glesbygd klassas som glesbygdskommuner. Med tätortsnära landsbygdskommuner avses kommuner där minst 30 procent av befolkningen bor i områdestypen tätortsnära landsbygd. Kommuner med mer än 70 procent av befolkningen i tätortsområden med minst 3 000 invånare klassas som tätortskommuner.
Enligt denna indelning skulle Askersunds, Laxå och Lekbergs kommuner klassificeras som tätortsnära landsbygdskommuner.

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har kategoriserat landets 290 kommuner i tio olika grupper. Indelningen har gjorts efter strukturella egenskaper som bl a befolkningsstorlek, pendlingsmönster och näringslivsstruktur. Innan 2005 fanns landsbygdskommuner med som en grupp och definierades då som en kommun med mer än 6,4 procent av nattbefolkningen sysselsatta inom jord- och skogssektorn och som inte är glesbygdskommun. Askersunds kommun låg tidigare i gruppen övrig mindre kommun men har sedan januari 2011 istället fått ingå i gruppen varuproducerande kommuner. Under 2006 sysselsatte jord- och skogsbruket i Askersunds kommun 260 personer, vilket motsvarar 6,7

Foto: Bastedalen, Vättern, Askersunds kommun - Bosse Björk

% av all sysselsättning i kommunen. Askersund kommun skulle alltså räknas som en landsbygskommun enligt SKL:s tidigare definition. För Lekeberg är motsvarande andel 12 %, d v s man räknas som en landsbygdskommun och för Laxå 6 %, d v s marginellt under landsbygdsnivån.

Jordbruksverkets databas Regional balans är sammanställd i syfte att åskådliggöra utvecklingen i olika former av landsbygd i riket. I denna databas indelas riket geografiskt i fyra grupper av regioner:

1. Tätortsområden med mer än 10 000 invånare.

2. Tätortsnära landsbygd som består av områden omkring tätorter med mer än 10 000 invånare. Gränser för den tätortsnära landsbygden baseras på uppskattad radie för tätorternas influensområden där arbetspendling till tätorterna kan antas vara frekvent. Radien varierar mellan tätorter och är som mest 60 km i de tre stortstadsregionerna (Stockholm, Göteborg och Malmö).
För övriga tätorter med mer än 70 000 invånare har radien satts till 30 km och för tätorter mellan 10 001 och 70 000 invånare är motsvarande radie 20 km.

3. Tätort i glesbygd med mellan 1 001 och 10 000 invånare.

4. Övrig glesbygd som består av övriga delar av landet, inklusive tätorter upp till 1 000 invånare.

Askersund skulle enligt denna definition ingå i gruppen Tätort i glesbygd.

Statistiska Centralbyrån gör ingen skillnad på gles- och landsbygd utan avgränsar bara tätorter med mer än 200 invånare. Enligt den definitionen bor 16 procent av befolkningen på landsbygden, vilket är en nivå som varit mer eller mindre oförändrad sedan omkring år 1970.
Enligt SCB bor ca 39% av befolkningen i Askersunds kommun på landsbygden. Motsvarande siffror för Laxå kommun är 23 % och för Lekeberg 57 %.

Följande orter i respektive kommun brukar betraktas som tätorter:

Askersund - Askersund, Hammar, Olshammar, Rönneshytta, Åmmeberg, Åsbro.

Laxå - Laxå, Finnerödja, Hasselfors, Röfors.

Lekerberg - Fjugesta, Mullhyttan, Lanna/Hidinge.

OECD:s definition baseras på den andel av befolkningen som bor i kommuner med en befolkningstäthet mindre än 150 invånare/km², vilket för Sveriges del skulle innebära att runt 70 procent av befolkningen bor på landsbygden. Stockholm och Skåne län är de enda regioner som inte klassificeras som landsbygd enligt OECD:s definition. Hela 99 procent av Sveriges totala landareal skulle definieras som landsbygd enligt denna definition.
Befolkningstätheten i Askersunds kommun är 14inv/km², Laxå kommun 9 inv/km², Lekebergs kommun 16 inv/km². Samtliga kommuner klassificeras alltså enligt denna defintion som landsbygd.

Länsstyrelserna runt Vättern - Örebro, Östergötland, Jönköping och Västa Götaland - har enats om ett gemensamt förhållningssätt till landsbygdsutveckling i strandnära lägen vid Vättern. I detta PM omnämns att Jönköpings län använder 3 000 invånare som gräns för tätorter som inte bör omfattas av LIS. Enligt länsstyrelsen i Örebro ska det inte tolkas som att länsstyrelserna enats om en gemensam definition av gränsen för landsbygdsbegreppet.

Landsbygdsdefintion för Askersunds, Laxå och Lekebergs kommuner

Utifrån de definitioner som prövats bedöms Laxå och Lekebergs kommuner, i sin helhet, utgöra landsbygd.
Askersunds tätort är ett gränsfall eftersom invånarantalet ligger på 3887 (enl SCB 2010). Tätorten tappar dock sedan länge invånare och har, med några års undantag, stadigt minskat sedan 1994. Askersunds tätort ska dock inte ingå i begreppet landsbygd.

Samma förutsättningar gäller för Laxå men här bedöms invånarantalet nu sjunkit under 3 000.

I Lekebergs kommun finns ingen ort med över 3 000 invånare.

Foto: Sannerud, Unden - Bosse Björk

LIS-OMRÅDEN i Laxå kommun

Laxå kommun

Texten på denna sida är till stor del hämtad från Laxås kommuns nya översiktsplan, antagen 2015-02-11.

Landsbygdskommun med små tätorter

Laxå kommun är en landsbygdskommun med tydlig naturprägel. I Laxå möts stora sjöar, såsom Skagern och Unden, stora skogsområden. Tivedens nationalpark ligger inom kommunen vilken utgör en oas för vistelse i ett ur skogsbrukshänseende orört landskap.

I kommunen finns fem tätorter, dels huvudorten Laxå, och därutöver Finnerödja, Hasselfors, Röfors samt Sannerud/Tived.

Levande landsbygd

I dag har Laxå kommun en levande landsbygd även om huvuddelen av befolkningen bor i tätorterna. Endast ca 15% av befolkningen bor utanför de fem tätorterna. En fortsatt levande och bärkraftig landsbygd anses ändå vara av yttersta vikt för kommunens framtid. Privata initiativ är en förutsättning för att behålla och utveckla en levande landsbygd.

Framtida bostadsbehov och bostadsefterfrågan

Som boendekommun är har Laxå flera attraktiva områden med utvecklingsmöjlighet. Det finns goda förutsättningar att öka folkmängden i kommunen men då är det nödvändigt med ett varierat utbud av bostadstyper för att möta efterfrågan och få en balans bland invånarna, såväl åldersmässigt som utifrån sociala faktorer.

Efterfrågan på bostäder i kommunen omfattar flera typer av boende. Det behövs övergångsalternativ, såsom marklägenheter i hyresrätt och lämpliga alternativ för de yngre som vill flytta hemifrån. Den största grupp som påverkas är människor som vill flytta från sina nuvarande bostäder till någonting mindre men samtidigt bo kvar på orten.
Sett till prognoser för befolkningsutvecklingen bör planeringsberedskap finnas för att kommunen ska växa med minst 10 personer per år.

Bostadsbyggande

Utanför de fem tätorterna finns en del mindre byar eller områden med koncentrerad bebyggelse. Det finns också landsbygdsområden där bostadsbebyggelsen är jämnt fördelad. Samtidigt finns det stora arealer som mestadels består av skogsmark och där endast enstaka hus återfinns. Det här är områden där det inte kan förväntas några större privata bostadsprojekt och kommunen har inte för avsikt att initiera bostadsprojekt här. Däremot ska enskilda initiativ att bygga och utveckla i dessa områden bejakas och stimuleras.
Exempel på sådana områden är vid Unden, Skagern och Laxsjöarna.

Landsbygdsutveckling och strandnära boende

Laxå kommun betecknas i sin helhet som landsbygd, även huvudorten Laxå med knappt 3000 invånare. Det finns inga tätorter som idag har en naturlig tillväxt men områden i sjönära läge har stor potential och bedöms vara extra viktiga ur landsbygdsutvecklingsperspektiv.

Finnerödja (604 invånare) har under lång tid haft en stagnerande utveckling och här finns såväl dagligvarubutik och skola (F-5) som behöver upprätthållas. Att öppna upp för strandnära boende vid Skagern och Unden ökar möjligheten till såväl nyproduktion som konvertering av fritidshus till åretruntboende. Detta skulle trygga och stärka samt möjliggöra utveckling av servicen.

Hasselfors (428 invånare) har en mycket begränsad service, i form av en förskola. Det finns ingen anledning att tro att det inom överskådlig tid finns tillräckligt med utvecklingspotential att det ska generera utökad service. Däremot kan utveckling ske vid Toften och även Teen, dels för verksamheter och dels för bostäder, för att på så sätt kunna upprätthålla den service som ändå finns. För Hasselfors del är t ex dagligvarubutiken i Mullhyttan i Lekebergs kommun viktig.

Röfors (207 invånare) har ett vandrarhem men utöver det ingen service. Utveckling vid Västra Laxsjön kan möjliggöra fritids- och permantboende som gynnar orten men är även viktigt för huvudorten Laxå.

Sannerud/Tived (ca 105 invånare) är attraktivt på många sätt och dess läge vid Unden gör det lockande för etablering. Det finns en förskola samt lanthandel som gör att det finns en viss service på orten.

Förutom ovan nämnda orter öppnas även upp för utveckling runt Borasjön och utöver bostäder täcker LIS-områdena in ett flertal verksamhetsområden, bl a tre campingplatser.

Genom landsbygdsutveckling, däribland ökat bostadsbyggande, vill kommunen stärka underlaget för service runt om i kommunen. LIS-planen medger teoretiskt att över 250 nya tomter kan tillskapas men mer rimligt handlar det om högst ett 100-tal och då utslaget över många år.

LIS-områdenas andel av kommunens stränder

Andelen strandlinje för LIS-områden i Laxå kommun motsvarar 2,5 % av den totala längden strandlinje (15,7 km av totalt 610,9 km). Det är naturligt och helt ofrånkomligt att vissa sjöar och vattendrag får en större andel LIS-områden. Främst handlar det om att här redan finns befintlig bebyggelse och därmed utbyggda vägnät, ibland även vatten- och avloppsnät, som gör dem möjliga att exploatera med rimliga insatser. Till detta ska läggas attraktivitetsfaktorn, som är avgörande för om en exploatering överhuvudtaget är relevant och slutligen en markägare som är intresserad av att utveckla området. Utan dessa förutsättningar är ett LIS-område meningslöst.
Slutligen ska det poängteras att absoluta flertalet sjöar och vattendrag förblir helt orörda ut exploateringssynpunkt.

Fritidshusboende

Det finns närmare 500 fritidshus runt om i kommunen. Runt Västra och Östra Laxsjöarna är koncentrationen extra stor och särskilt för Laxå har fritidshusboendet betydelse för servicen på orten. Det finns även fritidsboende på andra platser och vid andra sjöar, främst Unden och Skagern, vilket bidrar till att servicen i Finnerödja och Sannerud/Tived kan upprätthållas och utvecklas. Det är en generell trend i landet att fritidshus konverteras till åretruntboende. Detta är positivt ur den aspekten att antalet kommuninvånare sannolikt ökar och att dessa får bo i lugna naturskönа miljöer, ofta i strandnära lägen. Problematiskt kan vara att kommunens kostnader för t ex hemtjänst ökar när människor bosätter sig i avsides lägen dit det tar lång tid att ta sig vid hembesök.

Kommunens ståndpunkt är att inte motverka konvertering av fritidshus till åretruntboende.

Grundläggande förutsättningar för samtliga LIS-områden i Lekebergs kommun

För samtliga LIS-områden gäller att de bedömts lämpliga för utveckling av landsbygden och är av sådant slag och har en så begränsad omfattning att strandskyddets syften fortfarande tillgodoses långsiktigt. Vidare har de endast en liten betydelse för att tillgodose strandskyddets syften i eller i närheten av tätorter.

Flera föreslagna LIS-områden har helt eller delvis utgått under utredningsskedet. Dels för att de efter genomförd inventering har bedömts ha höga naturvärden som inte ansetts förenliga med LIS-kriterierna. Dels för att de bedömts ha otillräcklig exploateringspotential, vara för svårexploaterade eller vara belägna så att de av risk- eller störningsskäl inte bedömts lämpliga. Hänsyn har tagits till riksintressen vid bedömningen av områdenas lämplighet och hur dessa intressen kan tillgodoses.

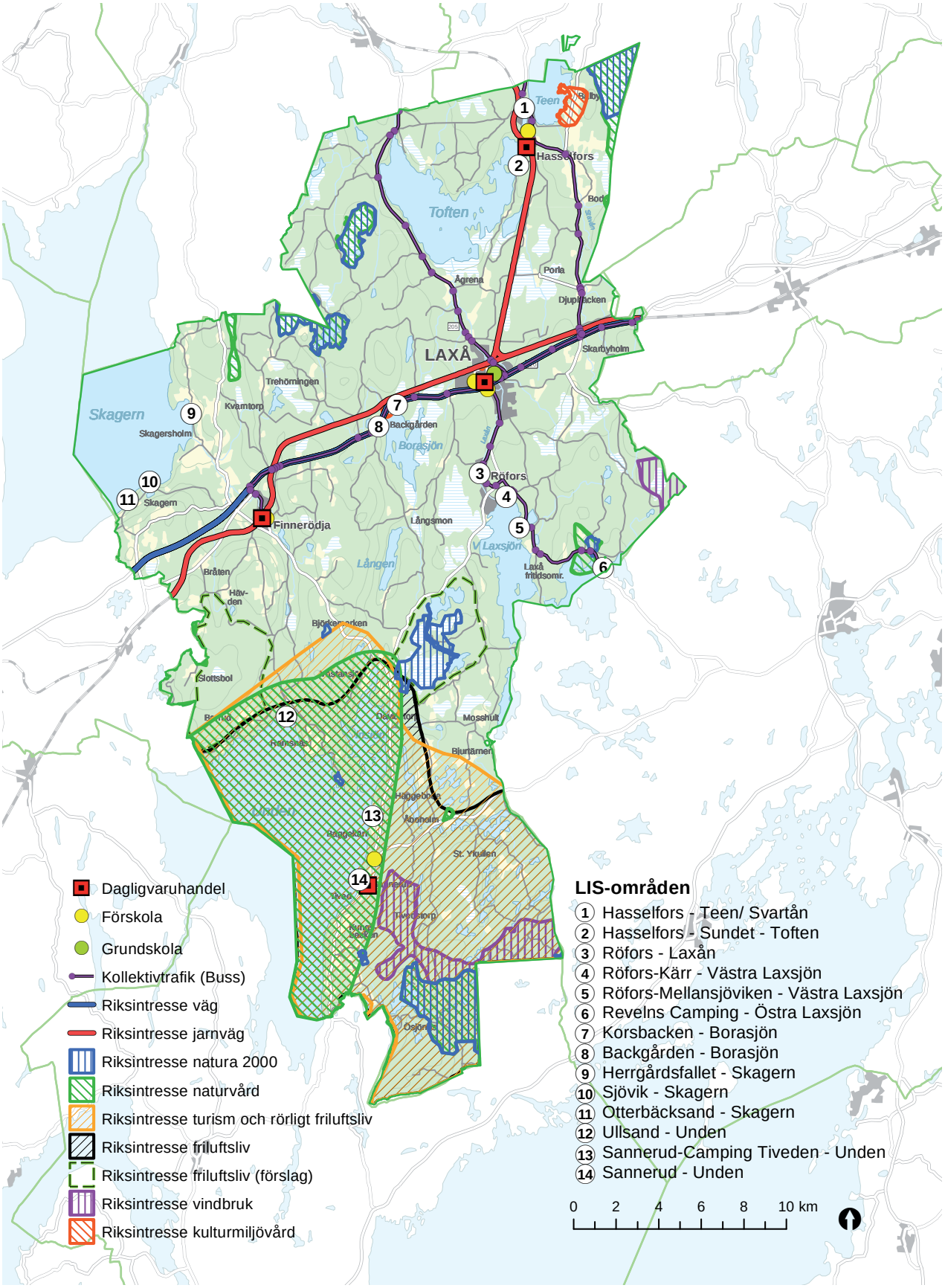

Hasselfors - Svartån/Teen

LIS-området syfte
Möjliggöra för ny bostadsbebyggelse samt komplettering av befintlig bebyggelse inklusive utveckling av verksamheter (exempelvis sågverket och fritidsanläggningarna) som en naturlig utveckling av Hasselfors tätort.

Läge
Området ligger vid sjön Teens västra strand och vidare längs Svartån i Hasselfors tätort som är belägen ca 15 km nordost om Laxå och ca 8 km sydväst om Mullhyttan som ligger i Lekebergs kommun

Beskrivning
LIS-området ligger i nordöstra delen av Hasselfors tätort. Norra och sydöstra delen består bostadsbebyggelse, däremellan dungar med ädellövskog och gräsmarker, en fotbollsplan och andra rekreationsytor med tillhörande byggnader samt en udde ut i Teen med båtplatser. Den sydvästra delen av området, väster om länsvägen utgörs i sin helhet av sågverksområdet som genomkorsas av Svartån.
Västra delen av områrdet är relativt plant medan det i öster är betydligt mer kuperat och vissa partier sluttar tämligen brant ner mot Teen där det även finns en vattenkraftstation.

Natur-, kultur- och friluftsvärden
Stora delar av LIS-området är redan ianspråktaget, främst den västra delen som ingår i det inhägnade sågverksområdet, men i den centrala delen öster om länsvägen finns även många partier med höga natur- och friluftsvärden.
Inom områdena B, D, E och G växer ädellövskog på mullrik mark med förmodad lång skogskontinuitet. Här finns gott om död ved och signalarterna ormbär och trollduva växer i några av skogarna, vilket indikerar fin skog. Områdena A och H ligger utanför LIS-området.
Strax norr om kraftverket finns en gräsyta (C) med äldre ek och arter som indikerar att området tidigare varit hävdat: darrgräs, vårbrodd, ängsvädd och svinrot. Detta område bör gärna hävdas framöver för att bevara den fina floran.
Generellt bör hänsyn tas till de många äldre lövträd som finns i hela området.
Flera ytor är vigda för friluftslivet eller fritidsaktiviteter, t ex udden med båtplatser, fotbollsplanen och kringliggande ytor, området kring aktivitetshusen i anslutning till Svartån.

Exploateringsbedömning
Huvudskälet till LIS-området är att inte låta sjön och ån i Hasselfors med tillhörande strandskydd försvåra naturlig förtätning och komplettering av bebyggelse. Detta gäller även verksamheten vid Hasselfors bruk.

Området är lätt att nå från länsvägen genom Hasselfors och befintliga gator. Eventuell exploatering kan i de flesta fall ske direkt mot befintlig väg eller med små kompletteringar.

Foto: Sara Iinatti.

Marken är varierad och svårbedömd. Vissa delar torde vara stabila och enkla att bebygga medan andra kräver kompletterande undersökningar.

VA, el och bredband finns utbyggt i området och eventuell komplettering kan enkelt ordnas.

Teoretiskt skulle 15-20 nya bostadstomter, även flerfamiljshus fungerar, kunna rymmas inom området, företrädelsevis i sydöstra delen av området. I praktiken torde det dock handla om någon enstaka bybyggnation och i övrigt underlättas komplettering av befintligt bebyggelse. I vissa delar är bara utveckling av verksamheter aktuell, väster om länsvägen för sågverket och i det centrala partiet för att utveckla de publika funktioner som finns här.

Den samlade bedömningen är att området har begränsad exploateringspotential men genom att naturlig förtätning av samhället underlättas är det ändå intressant som LIS-område.

Infrastruktur
Länsväg 511 passerar rakt genom LIS-området som även i övrigt ligger utmed befintliga gator i Hasselfors.
Eventuell ny bebyggelse kan förläggas direkt intill befintliga gator eller med mycket korta kompletteringar.
Körbara ytor i den västra delen är inhägnade och ingår i Hasselfors bruks verksamhetsområde och är inte tillgänglig för allmänheten.
Området väster om ån används idag för uppläggning av timmer och består av en gigantisk pla grusyta som sträcker sig långt utanför strandskyddszonen.

Kommunalt vatten och avlopp finns utbyggt i Hasselfors och ny bebyggelse kan i de flesta fall anslutas direkt eller med smärre kompletteringar. Detta gäller även el och bredband.

Risk och störningar
Marken är delvis kuperad och vissa strandpartier tämligen branta, särskilt mot Teen. Det föreligger ingen generell risk för ras eller skred men området är varierat och svårbedömt och undersökningar bör göras vid enskilda exploateringar. I det plana västra delen finns ingen ras- och skredrisk.
Översvämningsrisken bedöms generellt vara låg i och med att området är kuperat men vissa partier alldeles intill vattnet kan vara utsatta vilket framgår av den översvämningskartering som finns. Hänsyn till denna risk ska tas i framtida planering samt i samband med lovgivning. Exempelvis kan färdig golvhöjd anges för att säkerställa att byggnader inte hamnar inom risk för översvämning.

Bedömningen är att sågverket i Hasselfors är väl skärmat från nuvarande bostadsbebyggelse och att eventuella störningar är begränsade. Bullerfrågan ska dock beaktas i samband med planering och lovgivning.
Vid Teens strand finns ett vattenkraftverk vars funktion måste beaktas.

Trafikintensiteten längs länsväg är tämligen låg och hastigheten begränsad till 50 km/h varför bullerskärmning sannolikt inte är aktuellt.

Planer och bestämmelser
Hela LIS-området är planlagt undantaget den västra delen inom sågverksområdet. Strandskydd med 100 meter gäller även inom planlagt område.
Förslag finns om utökning av strandskyddet runt Teen men inte inom Hasselfors tätort.
Syftet med LIS-området har stöd i gällande översiktsplan då Hasselfors ska ha möjligheter att utvecklas.

Konkurrerande intressen

Det finns egentligen en rad konkurrerande intressen inom LIS-området men eftersom syftet med området är att underlätta naturlig förtätning av befintlig bebyggelse och att utveckla befintliga verksamheter får det betraktas som acceptabelt och något som hanteras på sedvanligt sätt i en tätort. De störningar som beskrivits ovan måste också hanteras från fall till fall.

LIS-områdets lämplighet och anpassning till strandskyddets syften

Området har ur natur- och friluftssynpunkt begränsad betydelse för strandskyddets syften. Området är lämpligt som LIS-område med följande kommentarer:

- ädellövskogen B, D, E och G samt gräsytan (C) med äldre ek lämnas orörd och exploatering i närheten bör ske med varsamhet.

- allmänheten bör även fortsättningsvis ha tillgång till badplatserna på Sinnerudden (I).

- ett frizon lämnas närmast stranden för att gagna det rörliga friluftslivet samt att värna de naturvärden som finns, undantaget inom sågverksområdet och befintliga tomter.

- inom det centrala östra partiet bör generellt endast åtgärder som utvecklar fritidsverksamheter tillkomma.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutvecklingen

LIS-området stärker underlaget för servicen i Hasselfors, Laxå och Mullhyttan. Det utökar även möjligheterna att utveckla befintliga verksamheter i Hasselfors, samt gynnar näringslivets möjligheter att rekrytera attraktiv arbetskraft till Hasselfors och kommunerna i övrigt.

Hasselfors - Teen/ Svartån (1)
Laxå kommun

Hasselfors-Sundet - Toften

LIS-området syfte
Möjliggöra för ny bostadsbebyggelse samt komplettering av befintlig bebyggelse inklusive utveckling av verksamheter (exempelvis bad- och båtplatsen) som en naturlig utveckling av Hasselfors tätort.

Läge
Området ligger vid sjön Toftens östra strand och ett litet stycke av Svartån i Hasselfors tätort som är belägen ca 15 km nordost om Laxå och ca 8 km sydväst om Mullhyttan som ligger i Lekebergs kommun

Beskrivning
Norra delområdet utgörs i princip av befintlig bostadsbebyggelse i västersluttningen ner mot sjön samt runt åmynningen. Här ligger f d Hasselfors värdshus och järnvägen passerar genom området. Längst i söder finns en obebyggd yta.
LIS-området delas av sank mossmark.
Den södra delområdet ligger även det i västerläge mot sjön men med betydligt lägre sluttning mot stranden, dock inte låglänt. Längst i norr finns en båtiläggningsplat och i söder en badplats plus ett bostadshus.

Natur-, kultur- och friluftsvärden
Naturvärdena är främst knutna till våtmarken (A) mellan norra och södra delområdet. Våtmarken är relativt opåverkad av dikning och andra ingrepp och har därför vissa naturvärden. Längs vattnet löper en ca 10-15 bred remsa med äldre tallar som har sparats vid tidigare avverkning. Det finns också en del död ved här. Genom hela området nära vattnet går en väl använd stig.
Naturvärdena i södra delområdet är knutet till de äldre träd som växer längs stranden (H), främst tall. Nära stranden och på stigen växer också blåmossa som är en signalart och också fridlyst.
Ett fåtal äldre tallar och liten förekomst av död ved finns i den i övrigt tämligen hårt brukade skogen i södra delen av området.

Friluftsvärdena är främst kopplade till sjölivet. Längst ut på udden (B) finns en välbesökt iläggningsplats för båtar. Här finns också några båtplatser, liksom längs östra stranden (C). I söder finns även en välbesökt badplats (D). Det finns flera vägar i området, bland annat en mindre väg som går längs vattnet i västra delen av området. Vägarna som går i området längs stranden är vackra promenadvägar.
Friluftsvärden är också kopplade till stigen som löper genom området längs strandkanten. Från denna går det att avnjuta den vackra utsikten över sjön. Närheten till badplatsen kan tänkas göra stigen extra välbesökt. I södra delen av området finns ett soldäck med solstolar.
Det finns inga kända kulturvärden finns i området.

Foto: Bosse Björk

Exploateringsbedömning
Ett område med bra exploateringspotential avseende det vackra västerläget samt bra mark och befintlig infrastruktur men även att inte låta sjön och ån med tillhörande strandskydd försvåra naturlig förtätning och komplettering av bebyggelse i Hasselfors.

Bästa exploateringsläge för nya bostäder är direkt söder om befintlig villabebyggelse i det norra delområdet samt i norra delen av det södra delområdet. Här ryms ett 15-tal nya tomter, men max 10 är mer realistiskt. I det norra området skuylle även flerfamiljshus fungera bra.

I norra delen av området är bara komplettering av befintliga bostäder och annan bebyggelse aktuell, inklusive verksamheter.
I södra delområdet är bara utveckling av båtiläggningsplatsen aktuell i norr och badplatsen mellan stranden och vägen i söder.

Marken i området bedöms generellt stabil och lättbebyggd, utan risk för ras eller skred och risk för översvämning. Längst i norr finnsdock några partier som bör studeras närmare om de ska bebyggas.
Exploatering kan i de flesta fall ske direkt invid befintligt gatunät men i södra delområdet behöver befintlig väg förstärkas vid exploatering.
Kommunalt vatten och avlopp finns och kan enkelt byggas ut till berörda delar av området.

Infrastruktur
Befintligt gatunät och vägar kan nyttjas i de flesta fall. I norra delen av det södra området finns en enkel grusväg vilken behöver förstärkas och breddas om exploatering kommer till stånd.

Kommunalt vatten och avlopp finns i Hasselfors, där tätorten ingår i verksamhetsområde för allmäna VA-tjänster, och kan vid behov lätt byggas ut till södra delområdet.
El och bredband finns och kan lätt byggas ut.

Kollektivtrafik finns längs länsväg 511, strax öster om och genom området.
Värmlandsbanan passerar genom norra delområdet. Stationen är dock avvecklad sedan länge och inga tåg stannar i Hasselfors.

Risk och störningar
Bebyggelse bör hållas en bit ifrån strandkanten för att inte någon risk för översvämning ska föreligga. Marken är generellt sett stabil längs stranden varför risk för ras eller skred inte bedöms föreligga.

Marken i området bedöms generellt stabil och lättbebyggd, utan risk för ras eller skred och risk för översvämning. Översvämningsrisken bedöms generellt vara begränsad men enstaka punkter alldeles intill vattnet samt i norra delen av området kan vara utsatta vilket framgår av den översvämningskartering som finns. Detta ska beaktas i samband med exploatering och planering.

Värmlandsbanan går igenom Hasselfors och områdets norra del kan delvis vara påverkat av buller och vibrationer. Detta ska beaktas vid planering och bygglovgivning. Eftersom det endast är aktuellt med komplettering av befintlig bebyggelse och verksamheter i denna del av området bedöms förhållandet acceptabelt. Två ur järnvägssynpunkt kraftiga kurvor gör att hastigheten genom Hasselfors är begränsad.

Planer och bestämmelser
Hela norra delområdet är detaljplanelagt. I övrigt finns inga bestämmelser som reglerar markanvändningen.
Strandskydd med 100 meter gäller såväl utanför som inom planlagt område.
Syftet med LIS-området har stöd i gällande översiktsplan då Hasselfors ska ha möjligheter att utvecklas.

Konkurrerande intressen

Området berörs till viss del av riksintresse för järnvägen (Värmlandsbanan). Det finns redan idag befintlig bebyggelse i direkt närhet av järnvägen och här är det bara fråga om komplettering. Nya verksamheter eller ny bostadsbebyggelse berör inte riksintresset.
En kraftledning som tangerar LIS-området i norr ska beaktas vid exploatering.

LIS-områdets lämplighet och anpassning till strandskyddets syften

Området har ur natur- och friluftssynpunkt begränsad betydelse för strandskyddets syften och är lämpligt som LIS-område med följande kommentarer:

- Skogsdungarna (E och F) i norra delområdet lämnas orörda liksom att strandzonen (mellan C och F) behålls oexploaterad.

- I södra området bör bara utveckling av båtiläggningsplatsen (B) och badplatsen (D) tillåtas inom dessa ytor.

- en smal frizon hålls längs stranden i södra delområdet för fortsatt tillgänglighet för allmänheten.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutvecklingen

LIS-området stimulerar till ny bostadsbebyggelse som ger utrymme för en naturlig utveckling av Hasselfors samhälle och som stärker underlaget för viktig service i Hasselfors och Mullhyttan i Lekebergs kommun. Det ökar dessutom möjligheten att utveckla befintlig bad- och båtverksamhet, samt gynnar näringslivets möjligheter att rekrytera attraktiv arbetskraft till Hasselfors och kommunen i övrigt.

Hasselfors-Sundet - Toften (2)
Laxå kommun

Röfors - Laxån

LIS-området syfte
Syftet är att möjliggöra komplettering av befintlig bebyggelse likväl som nybyggnation inom tätorten samt att verksamheter längs Laxån kan utvecklas.

Läge
Området ligger ca 3 km söder om Laxå och omfattar merparten av den bebyggelse i Röfors samhälle som är belägen längs Laxån, huvudsakligen på östra sidan ån.

Beskrivning
Större delen av LIS-området är bebyggt men det finns obebyggda partier, främst i norra delen. Inom det större delområdet på åns västra sida utgörs bebyggelsen främst av bostäder medan det på västra sidan utgörs av ett mindre område med verksamhetsbyggnader vilka används i begränsad omfattning idag.

Området sluttar generellt svagt ner mot ån som är en mer eller mindre tydlig lågpunkt längs träckan, vissa partier sluttar något mer markant. Vegetationen består i huvudsak av villaträdgårdar men här finns även öppna ytor och mindre skogpartier.
Området ligger utmed befintliga gator i Röfors som i sin tur ansluter till länsväg 205 samt vägen mot Tived.

Natur-, kultur- och friluftsvärden
Störst naturvärden finns i söder runt Nysätra (A) och Åtorp (B), vilka är belägna utanför LIS-området. Detta är en flerskiktad ädellövskog men naturskogsartad karaktär. Träd i olika åldrar finns, liksom död ved både på mark och i en bäck som går genom området. Lönn, alm, hassel och ask förekommer, och vägen avslutas i norr med en allé av stora askar och lönnar. Den sista asken är troligen ett jätteträd (f).

Stigen, lekplatsen och friluftsanläggningarna (g) på ”vandrarhemsudden” (C) har också vissa värden men inre och södra delarna av udden kan lämpa sig för exploatering.
Äldre ädellövträd liksom skogsremsor längs ån där sådana finns bör generellt beaktas.

Exploateringsbedömning
Området är lätt att nå från huvudvägen genom Röfors och befintliga gator. Eventuell exploatering kan i de flesta fall ske direkt mot befintlig väg.
Huvudskälet till LIS-området är att inte låta närheten till ån som rinner genom Röfors och strandskyddet försvåra naturlig förtätning och komplettering av bebyggelse.
Marken är små till begränsade höjdskillnader och bedöms generellt vara stabil och enkel att bebygga. Exploatering nära ån bör dock föregås av noggrannare undersökningar.
VA, el och bredband finns utbyggt i området och eventuell komplettering kan enkelt ordnas.
Teoretiskt sett skulle 15-20 nya tomter rymmas, samtliga på östra sidan ån, men i praktiken torde någon enstaka byggnation kunna bli aktuell och i övrigt underlättas komplettering av befintligt bebyggelse. Detta gäller även för de verksamhetsområden som finns inom i direkt anslutning till LIS-området.

Foto: Sara Iinatti

Den samlade bedömningen är att området har begränsad exploateringspotential men att underlättande av naturlig förtätning av samhället ändå gör det intressant som LIS-område.

Risk och störningar
Marken är inte särskilt kuperad varför risken för ras eller skred bedöms begränsad men undersökningar bör göras vid enskilda exploateringar nära ån. Översvämningsrisken bedöms generellt vara låg men enskilda punkter längs ån kan vara utsatta och bör studeras närmare.
Hänsyn till denna risk ska tas i framtida planering samt i samband med lovgivning. Exempelvis kan färdig golvhöjd anges för att säkerställa att byggnader inte hamnar inom risk för översvämning.

Bedömningen är att pelletsfabriken, som ligger ett gott stycke söder om LIS-området, inte genererar störningar som påverkar området. De verksamhetsytor som finns inom LIS-området används idag i mycket begränsad omfattning.

Trafiken inom eller nära LIS-området är mycket begränsad och skyltad hastighet är 50 km/h.

Infrastruktur
Området ligger utmed befintliga gator i Röfors som i sin tur ansluter till länsväg 205 och vägen mot Tived. Eventuell ny bebyggelse kan förläggas direkt intill befintliga gator eller med mycket begränsade kompletteringar.

Kollektivtrafik finns längs länsväg 205, strax öster om LIS-området.

Kommunalt vatten och avlopp finns utbyggt i Röfors och ny bebyggelse kan i de flesta fall anslutas direkt till detta. Detta gäller även el och bredband.

Planer och bestämmelser
Området öster om Laxån är till stora delar planlagt men strandskydd om 100 meter gäller även här. Syftet med LIS-områdetär förenligt med gällande översiktsplan då Röfors ska ges möjligheter att utvecklas.

Konkurrerande intressen
Det finns inga uppenbara konkurrerande intressen till LIS-området.

Syftet med området är att underlätta naturlig förtätning av befintlig bebyggelse. Utifrån de iakttagelser som gjorts på plats bör bebyggelsen inte störas av och därmed inverka på verksamheten vid Röfors bruk.

LIS-områdets lämplighet och anpassning till strandskyddets syften
Området har ur natur- och friluftssynpunkt begränsad betydelse för strandskyddets syften. Området är lämpligt som LIS-område med följande kommentarer:

- Vandrarhemsudden bör i princip lämnas orörd.

- en frizon på 25 meter bör generellt hållas till ån, undantaget ytor som redan är ianspråktagna.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutvecklingen

LIS-området stimulerar till ny bostadsbebyggelse som ger utrymme för en naturlig utveckling av Röfors samhälle samt stärker underlaget för viktig service i Laxå. Möjligen kan underlag för viss service i Röfors skapas, men framförallt gynnar det näringslivets möjligheter att rekrytera attraktiv arbetskraft till Röfors, Laxå och kommunen i övrigt.

Röfors - Laxån (3)
Laxå kommun

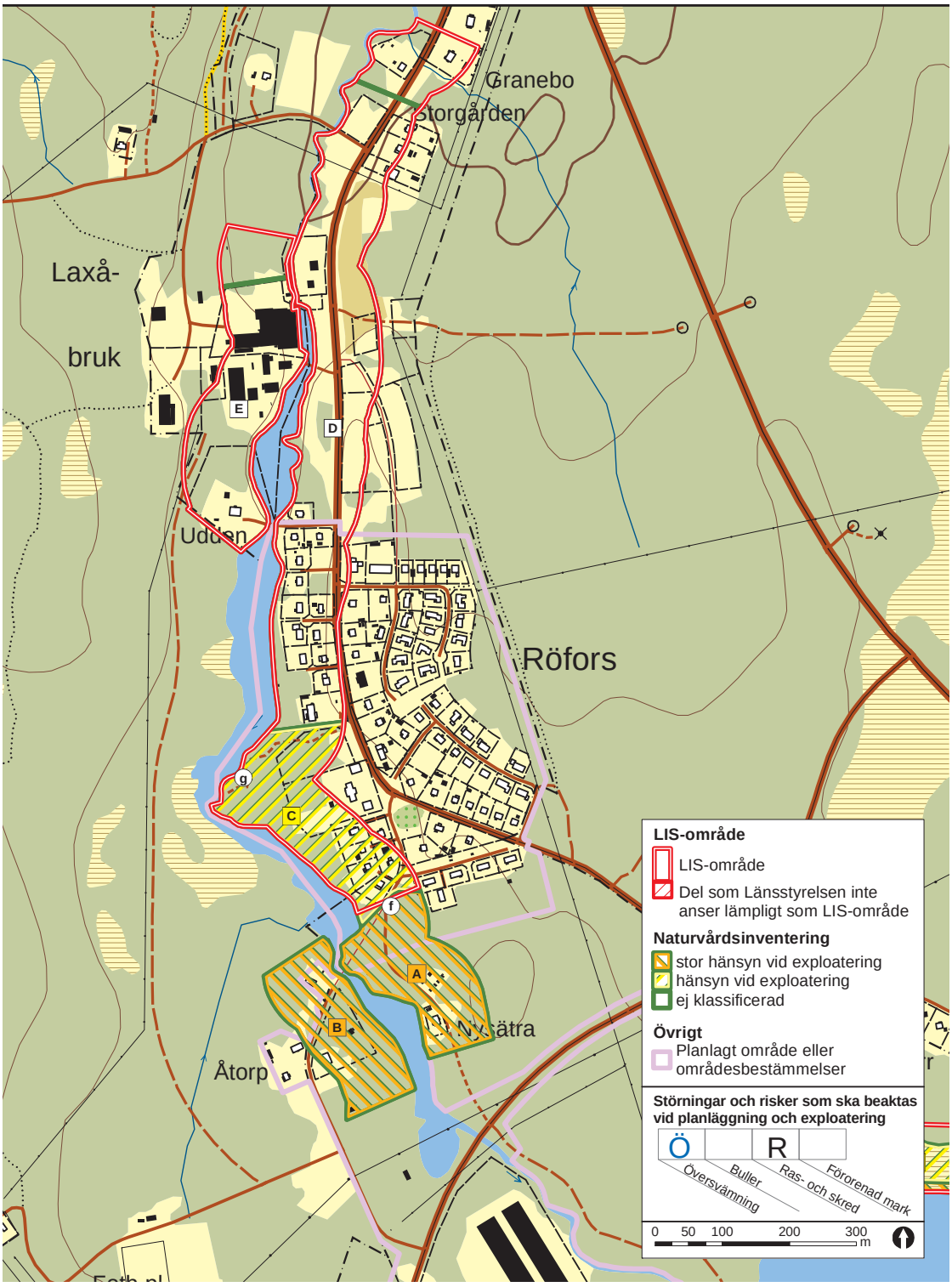

Röfors-Kärr - Västra Laxsjön

LIS-området syfte
Möjlighet att bygga bostäder och därmed bidra till en naturlig utveckling av Röfors samt öka möjligheterna att utveckla befintlig badplats.

Läge
Området är beläget längs Västra Laxsjöns nordöstra strand ca 5 km söder om Laxå och omedelbart söder om Röfors samhälle.

Beskrivning
Östra delen av området utgörs av Röfors badplats som är vackert belägen i sydvästläge och med fin långgrund sandstrand i en liten bukt.

Norra delen av området är obebyggt, glest bevuxet och relativt låglänt, strandbrinken är någon dryg meter högre än sjöns ordinarie vattennivå men bakom denna är marken lägre och mellan detta område och badplatsen finns en yta som kan vara något sank. Även här finns en vacker sandstrand om än smal och med mer inslag av sten.
Längs hela stranden finns en strandbrink som är ca 1 m hög.
Stranden är stenig med sandvikar, bottnen består av fin sand.
Längs stranden växer pors, björk och al.

Omedelbart öster om området finns ett planlagt bostadsområde som aldrig exploaterats, sannolikt beroende på att avståndet gör att tomterna tappar visuell vattenkontakt, man skulle inte se sjön från husens bottenvåning.

Natur-, kultur- och friluftsvärden
Mellersta delen av området består av hygge och gallrad skog, medan sydöstra delen består av äldre tallskog och västra delen av omväxlande torr och sumpig skog, dominerad av björk och tall.

Området omkring bäcken (B) har höga kultur- och naturvärden. Öster därom finns en äldre tallskog (A) och en välbesökt sandstrand (C) med ett väl utbyggt stignät som bedöms ha höga natur- och friluftsvärden. Dessa ytor är belägna utanför LIS-området.

Badplatsen (D) har höga friluftsvärden, även den smala sandstrandremsan längre västerut har högt värde för friluftslivet (E).

Längst i väst finns en strandremsa med bad- och båtplatser (F) som är lättillgängliga för allmänheten och närboende. Sumpskogen (G) har också ett visst värde.

Foto: Bosse Björk

Exploateringsbedömning
Området bedöms med avseende på närheten till länsväg 205 och Laxå tätort ha god exploateringspotential.
Här finns möjlighet till vackra utblickar över sjön liksom en fin sandstrand i ett bra sydvästläge, med relativt begränsade insatser avseende vägbyggnad. Markförhållandena behöver utredas närmare men om marken tål uppfyllnad med någon meter bedöms den i övrigt, p g a de små höjdskillnaderna vara lättbebyggd. Tillkommande bebyggelse bör ligga tämligen nära stranden för att erhålla rimlig vattenkontakt.
Totalt skulle området kunna rymma över 30 villatomter men mer realistiskt ca 10 tomter i västra delen och möjligen några strax väster om badplatsen.

På andra sidan sjön ligger en träindustri. Den är dock inte visuellt påträngande då den är skymd av vegetation och preliminärt inte heller vad gäller buller- och luktstörningar. Detta bör dock utredas närmare.

För den södra delen av området är endast utveckling av befintlig badplats aktuellt.

Kommunalt vatten och avlopp kan enkelt byggas ut till området, ca 200-300 meter.

Risk och störningar
Marken närmast stranden är inte lämplig att exploatera annat än med bryggor, markens beskaffenhet samt att terrängen är flack gör att ett avstånd på minst 25-30 meter till bebyggelse ska hållas. Generellt finns p g a de obefintliga höjdskillnaderna ingen risk för ras eller skred däremot bör det utredas vilken lägsta golvnivå som är lämplig för att undvika framtida översvämningar.

Infrastruktur
Via en kort grusväg av god standard nås området lätt från riksväg 205, mellan Laxå och Askersund. Grusvägen går fram till badplatsen och dess parkering.Nybyggnad av väg, mellan 100 och 300 meter kan enkelt anläggas för att nå intressanta byggbara ytor norr om badplatsen. Den norra delen kan lätt ansluta till befintlig väg och endast en lokalgata, ca 50-100 meter lång, behöver anläggas.

Kollektivtrafik finnslängs riksväg 205 samt inne i Röfors, linjen Laxå-Askersund. I Laxå finns genom västra stambanan även spårbunden trafik.

Kommunalt vatten och avlopp kan enkelt byggas ut byggas ut till området, ca 200-300 meter.
El och bredband finns i Röfors och kan lätt byggas ut.

Planer och bestämmelser
Detaljplanelagt i den östra delen av området. Strandskydd 100 meter gäller. Syftet med LIS-området är förenligt med gällande översiktsplan då Röfors och hela kommunen ska ha möjligheter att utvecklas.

Konkurrerande intressen
Området berörs inte av riksintressen och det bedöms inte finnas några andra konkurrerande intressen om angiven hänsyn tas till friluftsvärdena.

LIS-områdets lämplighet och anpassning till strandskyddets syften
Området har ur natur- och friluftssynpunkt viss betydelse för strandskyddets syften och är lämpligt som LIS-område med följande kommentarer:

- en frizon bör lämnas längs stranden så att den även fortsättningsvis är tillgängligt för allmänheten.

- hänsyn bör också tas till de äldre tallar som växer i strandkanten på udden i väster.

- badplatsen (D) har höga friluftsvärden och här bör endast allmänna byggnader, bryggor och anläggningar för friluftslivet tillkomma.

- hänsyn till sumpskogen (G) ska tas i samband med exploatering.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutvecklingen

LIS-området stimulerar till ny bostadsbebyggelse som ger utrymme för en naturlig utveckling av Röfors samhälle samt stärker underlaget för viktig service i Laxå. Möjligen kan underlag för viss service i Röfors skapas, men framförallt gynnar det näringslivets möjligheter att rekrytera attraktiv arbetskraft till Röfors, Laxå och kommunen i övrigt.

Röfors-Kärr - Västra Laxsjön (4)
Laxå kommun

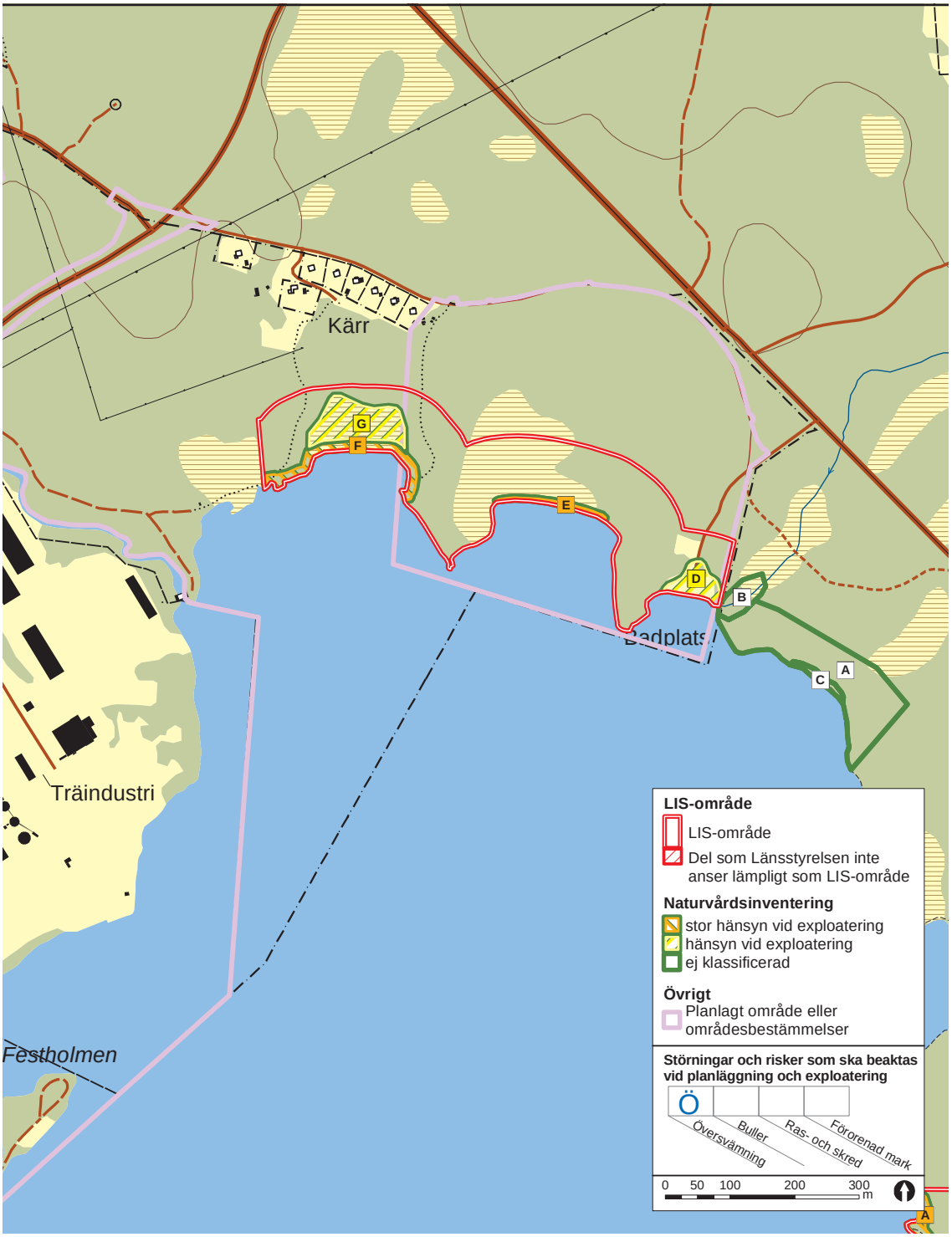

Röfors-Mellansjöviken - Västra Laxsjön

LIS-området syfte
Området lämpar sig för bostadsbebyggelse, med närhet till både Laxå och Röfors. Även badplatsen ges möjligheter att utvecklas för att bli än mer attraktiv

Läge
LIS-området är beläget vid den östra stranden av Västra Laxsjön, ca 6 km söder om Laxå och ca 2 km sydost Röfors. Riksväg 50, som går mellan Laxå och Askersund, passerar öster om området.

Beskrivning
Det finns 6 bostadshus något utspritt inom och direkt intill området, däremellan obebyggda partier. I norra delen av området finns en badplats. Stranden är stenig omväxlande med badvänliga sandvikar och sandstränder. Främst används stranden Området är inte särskilt kuperat men i mellersta delen av området är strandbrinken mycket brant.
I norr dominerar lövskog och den södra delen i större utsträckning av barrskog. Den mellersta delen har nyligen avverkast och är till större delen helt öppen.

Natur-, kultur- och friluftsvärden
Badplatsen i norra delen av området (A) har höga friluftsvärden.

Det finns spridda myrmarker innanför strandbrinken (B) som har vissa värden.

På den södra udden finns en yta med fuktig skog med äldre tallar (C) där naturvärdena är knutna till de äldre tallarna.

Längs hela stranden finns gamla träd och död ved. Det är viktigt att ta hänsyn till och bevara stigarna i området för att gynna friluftslivet.

Exploateringsbedömning
Området är lätt att nå från riksväg 205 och befintliga vägar finns som enkelt kan kompletteras. Marken bedöms generellt stabil och mycket lättbebyggd men ytorna allra närmast den branta strandbrinken kräver närmare utredning inför byggnation.

Området ligger i västerläge mot sjön och eftersom det dessutom ligger med viss höjd över vattnet kan bebyggelse även en bit från stranden få bra utsikt och vattenkontakt.

Stranden är generellt mycket fin även om den branta strandbrinken i mellerst delen kräver åtgärder för att bra tillgänglighet ska kunna skapas.

Sveaskog är markägare och företaget har uttalat intresse för att marknadsföra området. Teoretiskt skulle 20-30 rymmas inom området men mer realistiskt är max 10 tomter.

För den norra delen gäller endast utveckling av befintlig badplats.

Den samlade bedömningen är att området har god exploateringspotential och därför intressant som LIS-område.

Risk och störningar
Generellt bedöms höjdskillnaderna så begränsade att någon risk för ras eller skred inte föreligger troligen inte ens intill den branta strandbrinken heller. Detta måste utredas vid exploatering men det finns gott om utrymme för exploatering oavsett utfall.
Bedömningen är att bruket i Röfors, snett över sjön ca 2 km bort, inte påverkar vare sig vad gäller buller eller andra störningar.

Infrastruktur
Området ligger strax intill riksväg 205 mellan Laxå och Askersund och det finns befintliga grusvägar av god kvalitet som större delen av området. Kompletterande vägar och anslutningar bedöms mycket enkla att anlägga.

Kollektivtrafik finns längs riksväg 205, linjen Laxå-Askersund.

Kommunalt vatten och avlopp saknas, enskilda lösningar är troligen enda alternativet, även om gemensamma anläggningar borde bli aktuella om det bedöms fördelaktigt. Markförhållanden bedöms goda för infiltration.

El finns fram till området men kan behöva förstärkas. Detsamma gäller bredband.

Planer och bestämmelser
Inga detaljplaner eller andra bestämmelser, strandskydd med 100 meter gäller. Syftet med LIS-området är förenligt med gällande översiktsplan då hela kommunen ska ha möjligheter att utvecklas.

Konkurrerande intressen
Det finns inga uppenbara konkurrerande intressen till LIS-området förutsatt att angivna hänsyn till friluftsvärdena tas vid och närmast runt badplatsen.

LIS-områdets lämplighet och anpassning till strandskyddets syften
Området har ur natur- och friluftssynpunkt begränsad betydelse för strandskyddets syften. Området är lämpligt som LIS-område med följande kommentarer:

- vid badplatsen (A) ska bara utveckling av densamma medges.

- hänsyn tas till de naturvärden som finns närmast stranden. Med en zon på ca 20 meter närmast stranden kan de skyddsvärden som finns värnas.

- hänsyn tas till de äldre tallarna (C) på södra udden.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutvecklingen
LIS-området stimulerar till ny bostadsbebyggelse som stärker underlaget för viktig service i Laxå. Möjligen kan underlag för viss service i Röfors skapas, men framförallt gynnar det näringslivets möjligheter att rekrytera attraktiv arbetskraft till Röfors, Laxå och kommunen i övrigt.

Röfors-Mellansjöviken - Västra Laxsjön 5

Laxå kommun

Revelns Camping - Östra Laxsjön

LIS-området syfte
Bredda möjligheterna att utvecka befintlig campingverksamhet.

Läge
Området är beläget på den smala landtungan Reveln mellan Östra Laxsjön och Östersjön, på båda sidor riksväg 205, ca 15 km söder om Laxå precis vid gränsen till Askersunds kommun.

Beskrivning
LIS-området utgörs av Revelbadets Camping med bad- och campingplats. Campingens huvuddel ligger på västra sidan väg 205 som går rakt genom rakt genom området, längs Östra Laxsjöns strand. Här finns reception med servering och kiosk, stugor, badplats med brygga, mm. grillplats, fikabord m.m. Östra sidan av vägen, mot Östersjön, ingår också i campingen men används bara för uppställning av husvagnar och husbilar samt att här finns grillplats och fikabord.
Vegetationen består mest av gles tallskog, stora och äldre tallar, med det finns också två mindre våtmarksskogar i vardera änden. Det mest utmärkande för området är den fina sandstranden längs Östra Laxsjön.

Natur-, kultur- och friluftsvärden
Ur naturvärdessynpunkt är de stora äldre tallar viktiga men hela denna miljö är värdefull även för trivselns skull.
Det är också viktigt att rastningsområdet och stränderna är lättillgängligt för allmänheten även fortsättningsvis.
Den fuktiga tallskogen och sumpskogen (A och B) har höga naturvärden och bör lämnas orörd.

Exploateringsbedömning
LIS-området syfte avser endast utveckling av Revelsbadets camping. Eftersom riksväg 205 passerare rakt igenom verksamhetsområdet är det oslagbart lätt att hitta och stanna vid. Inga kompletterande vägbyggnader torde krävas vid ev expansion.

Marken bedöms generellt stabil och enkel att bebygga.

Området huvuddel ligger i sydvästläge mot sjön Östra Laxsjön men på en udde/landremsa som gör att den samtidigt har österläge mot Björnviken. Sandstranden mot Östra Laxsjön är exceptionellt fin och lättillgänglig.

Campingområdet är en avstyckad fastighet vilket gör att verksamhetsutövaren/fastighetsägaren har full rådighet över marken. VA och el finns och påverkar därmed inte exploateringspotentialen, däremot finns inte bredband via fiber.

Foto: Laxå kommun

Den samlade bedömningen är att området har mycket god exploateringspotential och därför är intressant som LIS-område.

Risk och störningar
De obefintliga höjsskillnaderna innebär att ingen risk för ras eller skred föreligger. Eftersom området är låglänt finns viss risk för översvämningar men det finns ingen historia av översvämning här varför risken bedöms som mycket liten. Eftersom det endast är aktuellt med utveckling av befintlig verksamhet är det dessutom inte bebyggelse av ett slag som är särskilt känslig för översvämningar.

Trafikbuller med anledning av verksamheten är egentligen inte en faktor men de som använder camping och övernattningsstugor kan vara påverkade. Skärmning skulle dock vara negativt för upplevelsen av området.

Infrastruktur
Länsväg 205 mellan Laxå och Askersund går rakt genom området och omedelbart söder om badet ligger den s k Rävlabron som leder över till Stenboda i Askersunds kommun.
Parkering för bad, camping och servering sker direkt intill länsvägen, husvagnar och husbilar ställer upp i skogspartiet mot Björnviken.

Kollektivtrafik finns längs länsvägen, linjen Laxå-Askersund, med hållplats vid campingplatsen.

Godkänt vatten och avlopp finns, enskild lösning.
Hänsyn måste tas till att östra delen av området ligger inom sekundär skyddszon för Norruddens vattentäkt, och gällande föreskrifter kring detta måste beaktas vid eventuell exploatering.

El finns fram till området.

Planer och bestämmelser
Nästan hela området är detaljplanelagt. Syftet med LIS-området har stöd i gällande översiktsplan då campingen ska ha möjlighet att utvecklas.

Konkurrerande intressen
Området gränsar till riksintresse för naturvård avseende Rockebro. Den utveckling som möjliggörs påverkar inte riksintresset.

Hela området ingår i Naturvårdsöversikt som Länsstyrelsen i Örebro län arbetat fram.

Den östra delen ingår i sekundärt skyddsområde för Norruddens vattentäkt vilket ska beaktas vid exploatering.

Det finns i övrigt inga uppenbara konkurrerande intressen till LIS-området.

LIS-områdets lämplighet och anpassning till strandskyddets syften
Området har ur natur- och friluftssynpunkt begränsad betydelse för strandskyddets syften. Utveckling av campingverksamheten stärker snarare området friluftssynpunkt. Området är lämpligt som LIS-område med följande kommentarer:

- hänsyn tas den fuktiga tallskogen och sumpskogen (A och B) som bör lämnas orörd.

- hänsyn tas till de stora äldre tallarna.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutvecklingen
LIS-området stärker utvecklingsmöjligheterna för Revelbadets camping och därmed näringslivet i Laxå kommun.

Revelns Camping - Östra Laxsjön 6
Laxå kommun

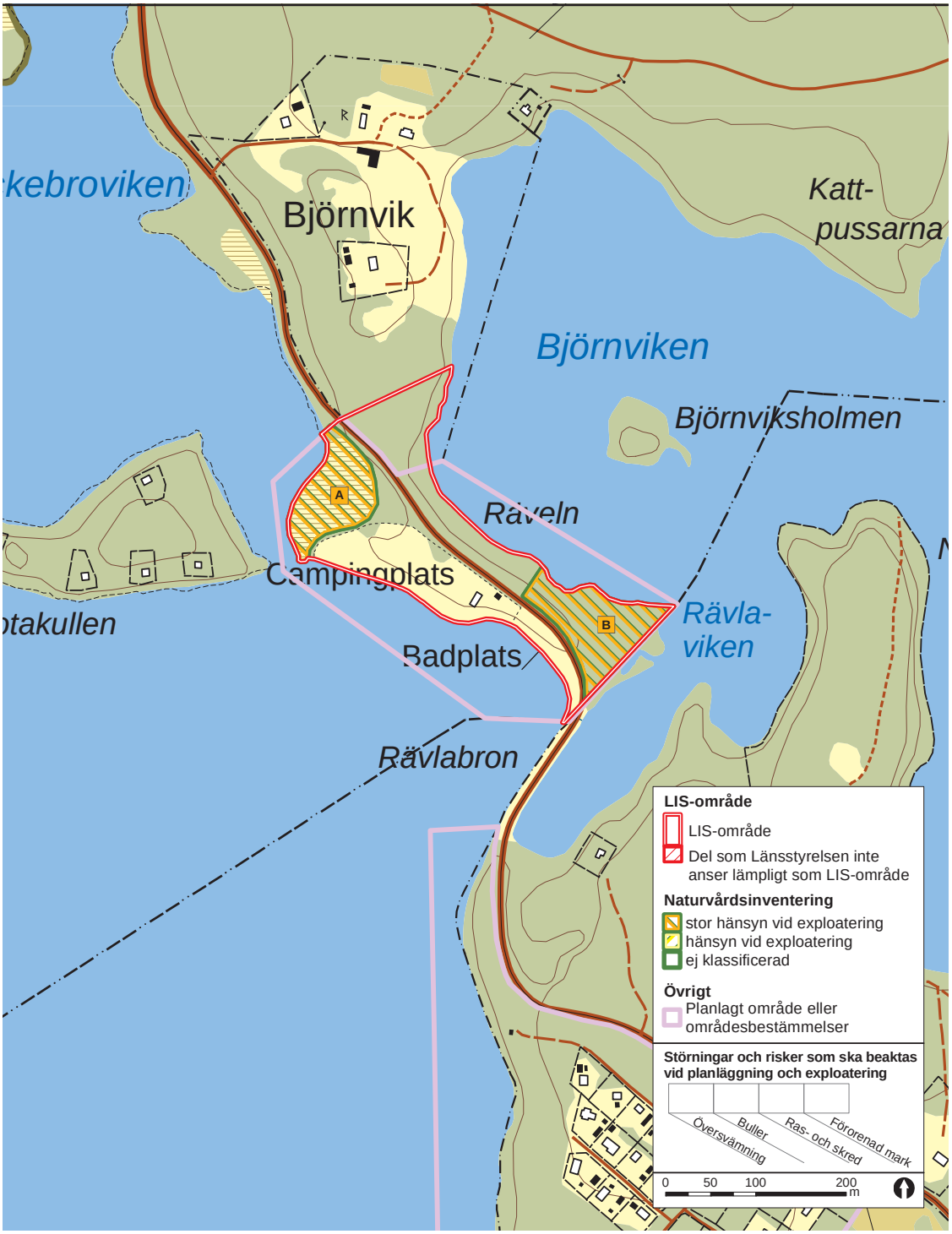

Korsbacken - Borasjön

LIS-området syfte
Möjligör ny bostadsbebyggelse, kompletttering av befintlig bebyggelse samt utveckling av verksamheterna i områdets västra del.

Läge
Området ligger i norra änden av Borasjön, strax söder om E20, ca 4 km väster om Laxå tätort.

Beskrivning
I direkt anslutning till områdets västra del ligger Ramundeboda klosterruin som är ett besöksmål och här finns därför även en servering vilken har öppet stora delar av året.
Mellersta delen utgörs främst av ett sommarstugeområde kallat Korsbacken med ett 20-tal bostadshus och en badplats. Även i södra delen av området finns några fritidshus men även ett delvis obebyggt parti söderut.
I norra delen av området utgörs vegetationen i huvudsak av lövträd och villaträdgårdar medan den södra delen är ett mer sammanhängande skogparti med stort inslag av barrträd.

Natur-, kultur- och friluftsvärden
En stor del av LIS-området är redan i anspråkstaget för sommarstugor och av kyrkogården med tillhörande parkeringplats mm. Den södra delen består i stort av produktionsskog.

Kyrkogården (A) och kulturminnet (B) har mycket höga kulturvärden och badplatsen (C) höga friluftsvärden. Hela den västra delen är en viktigt kulturmiljö.
Det skulle vara önskvärt om de gamla slåttermarkerna (D och E) åter kan börja hävdas då det skulle tillföra mervärde till kulturmiljön, men det skulle också bli en ännu vackrare naturupplevelse för besökarna och de boende i området.
I området finns diken som är biotopskyddade. Området närmast stranden är med något undantag och bör fortsatt vara tillgängligt för allmänheten.

I områdets östra del finns en vandringsled, från ruinområdet ner mot öudden sydöst om LIS-området. Vid eventuell exploatering ska hänsyn tas till detta och samplanering gärna ske. Exakt läge är inte helt väsentligt men naturupplevelsen närmst en sådan led bör värnas.

Exploateringsbedömning
Området är mycket lätt att nå från europavägen och grusvägar av bra till hygglig standard som försörjer större delen av området, dock inte det obebyggda området längst i söder.

Enstaka förtätning kan ske i anslutning till befintliga vägar men för att nå det södra området, som är mest intressant vad gäller ny bebyggelse, krävs nybyggnad av väg. Från 100 till 400 meter beroende på hur stor del av området som exploateras.

Markförhållandena gör att såväl ny väg som ny bebyggelse bedöms mycket enkelt att anlägga. Området inne i viken ligger i söderläge mot sjön, den södra delen i västerläge. Genom att marken här höjer sig över vattnet får bebyggelse mycket vattenkontakt och en fin vy över sjön, även en bit från stranden. Stranden inne i viken är relativt fin och lätt tillgänglig medan den i den södra delen är mycket smal och stenig. Här behövs vissa åtgärder i några punkter för att den ska bli mer lättillgänglig.

Foto: Bosse Björk.

Sveaskog är markägare till den södra delen av LIS-området och har uttalat intresse för att marknadsföra området.
Teoretiskt skulle över30 tomter rymmas här men det realistiska antalet bedöms vara lägre, omkring 10-15 tomter.

I den västra delen gäller endast utveckling av verksamheter kopplat till klosterruinen som besöksmål samt utveckling av badplatsen.

Den samlade bedömningen är att området har en hygglig till god exploateringspotential och därför är intressant som LIS-område.

Risk och störningar
Höjdskillnaderna i västra och norra delen av området är begränsade varför det inte bedöms finnas risk för ras eller skred. Troligen gäller det även södra delen men detta bör studeras närmare. Undantaget längst in i viken finns ingen risk för översvämning.

Avståndet till europavägen som är starkt trafikerad är kort i områdets västra del men här är det inte aktuellt med bostadsbebyggelse eller liknande. Även i övriga LIS-området är trafikbuller från E20 en faktor som måste beaktas. I vissa partier hörs det över sjön snarare än från det håll vägen ligger närmast. Hastigheten är sommartid begränsad till 70 km/h på aktuell sträcka, övrig tid 100 km/h. Bullerberäkningar ska föregå en exploatering för att klara ut exakt vilka lägen som är naturligt skärmade för att gällande riktvärden för buller inte ska överskridas. I det centrala partiet tycks det finns en naturlig skärmning och längst i söder avtar ljudet påtagligt varför LIS-området som sådant inte är olämpligt för exploatering.

Infrastruktur
Området ligger direkt intill E20 mellan Stockholm och Göteborg. Tillfart sker via en befintlig anslutning mot E20 (som är mötessäkrad på denna sträcka) och grusvägar av bra till hygglig standard som försörjer större delen av området, dock inte det obebyggda området längst i söder. I anslutning till kyrkan och serveringen finns parkeringsytor.

Enstaka förtätning kan ske i anslutning till befintliga vägar men för att nå det södra området, som är mest intressant vad gäller ny bebyggelse, krävs nybyggnad av väg. Från 100 till 400 meter beroende på hur stor del av området som exploateras. Ny väg bedöms dock mycket enkel att anlägga.

Kollektivtrafik finns längs europavägen. Det finns även en separat gång-/cykelväg mellan Laxå och Finnerödja.

Kommunalt vatten och avlopp saknas så enskilda anläggningar gäller även om ny bebyggelse borde anslutas till en ny gemensam anläggning om det bedöms fördelaktigt. Markförhållandena i söder bedöms å andra sidan goda för infiltration (måste undersökas närmare).

El och bredband finns fram till området men kan behöva förstärkas och byggas ut i södra delen.

Planer och bestämmelser
Planlagt till viss del men strandskydd med 100 meter gäller utanför kvartersmark.
Syftet med LIS-området har stöd i gällande översiktsplan då landsbygden ska ha möjligheter att utvecklas.

Konkurrerande intressen

Det finns inga uppenbara konkurrerande intressen till LIS-området eftersom det anslutning till kyrkoruinen och badplatsen endast är utveckling som stärker dessa intressen som är aktuella. I den sydvästra delen av området har en ny vandringsled diskuterats vilken dock går att kombinera med ny bebyggelse, t ex mellan stranden och ev nya tomter.

LIS-områdets lämplighet och anpassning till strandskyddets syften

Området har ur natur- och friluftssynpunkt begränsad betydelse för strandskyddets syften och de delar som har betydelse kan stärkas genom angiven inriktning. Området är lämpligt som LIS-område med följande kommentarer:

- för kyrkogården (A), kulturminnet (B) och badplatsen (C) medges endast åtgärder som stärker besöksmålen och dess kultur- och friluftsvärden.

- de gamla slåttermarkerna (D och E) beaktas.

- en frizonzon på ca 30-40 meter hålls från stranden som gagnar det rörliga friluftslivet.

- att hänsyn tas till eventuellt ny vandringsled som ska löpa genom områdets östra del.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutvecklingen

LIS-området stärker underlaget för servicen i Laxå och ökar möjligheten att utveckla verksamhet i Korsbacken, det gynnar även näringslivets möjligheter att rekrytera attraktiv arbetskraft till Laxå kommun.

Korsbacken - Borasjön (7)
Laxå kommun

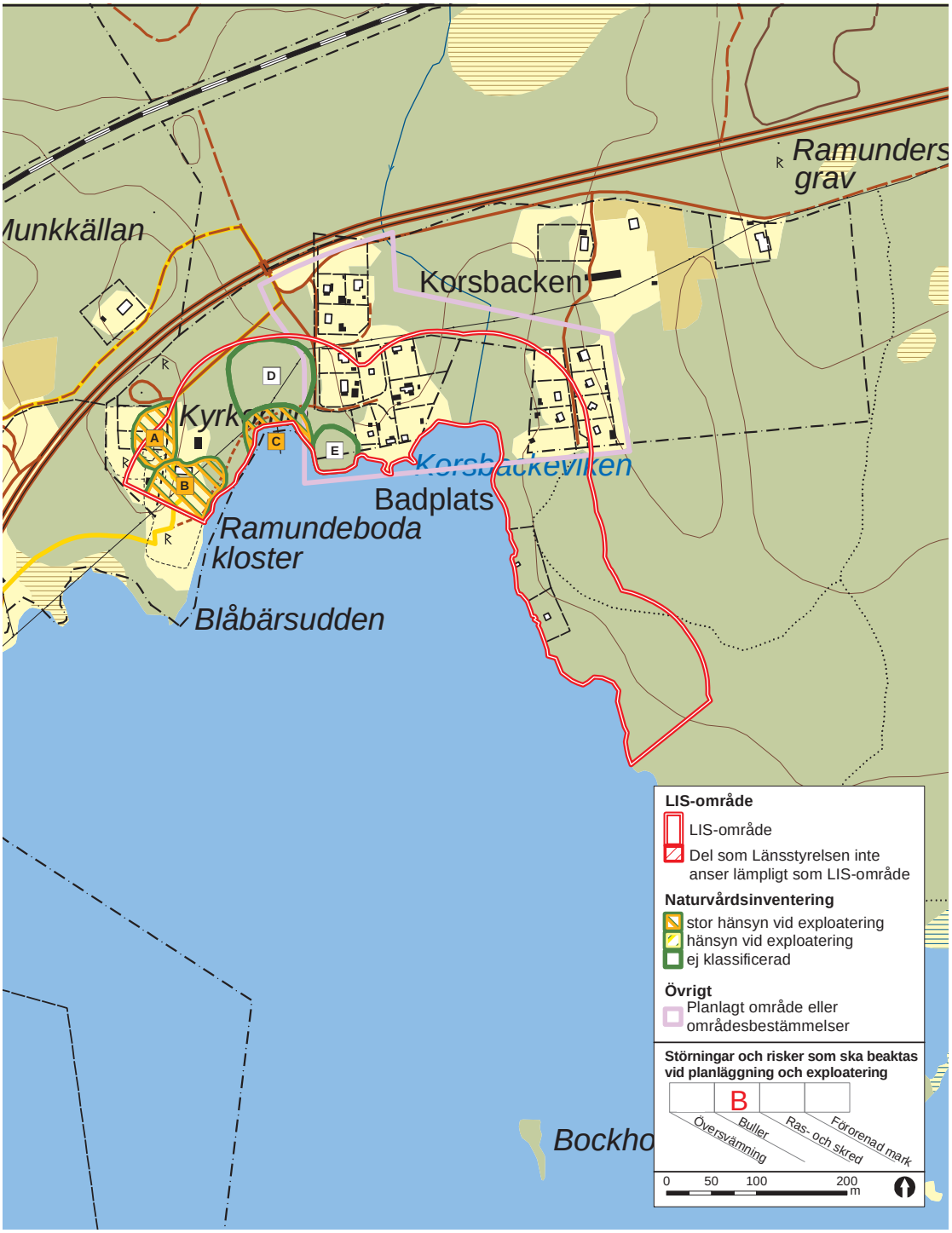

Backgården - Borasjön

LIS-området syfte
Möjliggör komplettering av befintlig bebyggelse men även viss nyexploatering med bostäder.

Läge
Området ligger vid Borasjöns västra strand, strax öster om E20 och söder om rastplatsen, ca 4 km väster om Laxå tätort.

Beskrivning
Området består av två bebyggelsegrupper, dels en äldre med åretruntbebyggelse i norr, dels ett samlig fritidshus längre söderut. Både norr och söder om fritidshusgruppen finns obebyggd mark, den norra kulturpräglad med i huvudsak lövvegetation, den södra mer sammanhängande barrskog. Höjdskillnaderna inom området är små.
Munkastigen löper väster om området men tangerar detsamma längst i norr.

Natur-, kultur- och friluftsvärden
Mellan bebyggelsegrupperna och längs stranden i norr finns kulturpräglad mark med hävdgynnad flora (A och B) som har en värdefull flora och kulturkaraktär. Området vid stranden (A) har även vissa värden ur friluftssynpunkt.

Södra delen av området består av produktionsskog men närmast stranden (C) finns naturvärden knutna till äldre träd och död ved samt friluftsvärden knutna till stigen som går här.

Hänsyn bör tas till ädellövträd i hela området, särskilt vid stranden i norr.

Exploateringsbedömning
Området är mycket lätt att nå från europavägen och grusvägar av bra till hygglig standard försörjer norra delen av området. För delen söder om fritidshusen krävs dock nybyggnad, enklast i form av en förlängning med 100-200 meter från befintlig väg. Marken bedöms relativt enkel att anlägga väg som att bygga på.

Hela området ligger i österläge mot sjön vilket inte är helt optimalt. Eftersom marken är relativt flack måste man tämligen nära stranden för att få bra vattenkontakt.

Stranden är generellt mycket smal och stenig. Åtgärder i några punkter behövs för att den ska bli mer lättillgänglig.

Sveaskog är markägare till den södra delen av LIS-området och har uttalat intresse för att marknadsföra området.
Teoretiskt skulle över 30 tomter rymmas inom LIS-området men det realistiska antalet bedöms snarare vara omkring 15, flertalet i den södra delen och några i mellanområdet. Längst i norr gäller endast komplettering av befintlig bebyggelse.

Foto: Bosse Björk.

Den samlade bedömningen är att området har en hygglig exploateringspotential och därför är intressant som LIS-område.

Risk och störningar
Höjdskillnaderna är små inom området varför det inte bedöms finnas risk för ras eller skred.

Ett stycke från stranden ligger marken generellt på en betryggande höjd över vattnet men det bör studeras närmare i samband med exploatering om det finns risk för översvämning i några partier. Färdig golvhöjd bör anges för att säkerställa att byggnader inte hamnar inom risk för översvämning.

Avståndet till europavägen som är starkt trafikerad är kort i områdets norra del och här borde skärmning vara nödvändigt om ny bostadsbebyggelse ska tillkomma. Hastigheten är under sommarhalvåret begränsad till 70 km/h på aktuell sträcka, övrig tid är det 100 km/h.
Mot söder ökar avståndet till E20 och är i större delen av området inte alls en faktor.

Infrastruktur
LIS-området ligger direkt intill E20 mellan Stockholm och Göteborg och längst i norr genomkorsar den även området. Tillfart sker via en befintlig anslutning mot E20 (som är mötessäkrad på denna sträcka) och grusvägar av bra till hygglig standard som försörjer norra delen av området medna vägar saknas till den obebyggda södra delen av området.
Enstaka förtätning kan ske i anslutning till befintliga vägar och bebyggelse men för att nå den södra delen av området, som är mest intressant vad gäller ny bebyggelse, krävs nybyggnad av väg. Endera i form av en förlängning med 100-200 meter från befintlig väg (som är enskild och försedd med bom) eller från en annan väg och anslutning mot E20 längre söderut där ca 500 meter ny väg torde behövas. Marken bedöms dock relativt enkel att anlägga.

Kollektivtrafik finns längs europavägen. Det finns även en separat gång-/cykelväg mellan Laxå och Finnerödja.

Kommunalt vatten och avlopp saknas. I norr kan ev ny bebyggelse anslutas till befintligt enskilt nät. I söder saknas vatten- och avlopp helt, enskilda lösningar är troligen enda alternativet. Markförhållanden i södra delen av området, ett stycke från stranden, bedöms goda för infiltration, måste dock undersökas närmare.

El och bredband finns i norra delen av området och kan dras fram till den södra delen.

Planer och bestämmelser
Inga detaljplaner eller andra reglerande bestämmelser. Strandskydd med 100 meter gäller.
Syftet med LIS-området har stöd i gällande översiktsplan då hela landsbygden ska ha möjligheter att utvecklas.

Konkurrerande intressen
Det finns inga uppenbara konkurrerande intressen till LIS-området.
Riksintresse för kulturmiljövård vid Rammundeboda ligger utanför området i norr.
Munkastigen/Bergslagsleden tangerar norra delen av området men påverkas inte avseende funktion.

LIS-områdets lämplighet och anpassning till strandskyddets syften
Området har ur natur- och friluftssynpunkt begränsad betydelse för strandskyddets syften. Området är lämpligt som LIS-område med följande kommentarer:

- hänsyn tas till den kulturpräglade marken inom område (B).

- ett generellt avstånd på ca 30 meter hålls mellan stranden och ny bebyggelse för att på så sätt främja det röliga friluftslivet samt de naturvärden som finns kopplade till stranden.

- gällande riktvärden för buller inte överskrids.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutvecklingen

LIS-området stärker underlaget för servicen i Laxå samt ökar möjligheten att utveckla verksamhet i Korsbacken och vid Borasjön, det gynnar även näringslivets möjligheter att rekrytera attraktiv arbetskraft till Laxå kommun.

Backgården - Borasjön (8)
Laxå kommun

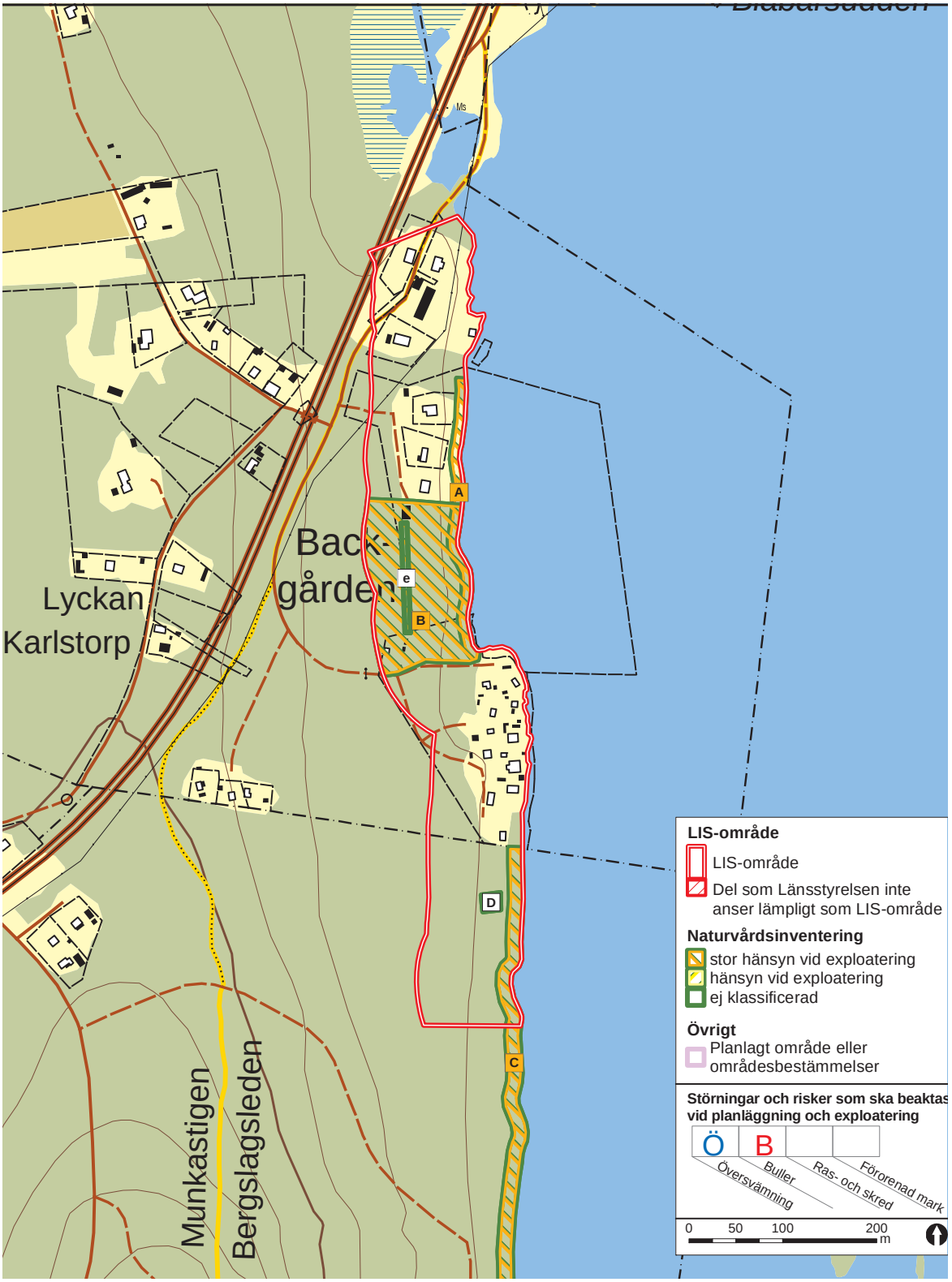

Herrgårdsfallet - Skagern

LIS-området syfte

Möjlighet att bygga nya och komplettera befintliga bostäder och därmed bidra till en naturlig utveckling av områdena i och runt Herrgårdsfallet samt ge utökade möjligheter att utveckla befintliga badplatser.

Läge

Området är beläget längs västra stranden av sjön Skagern, ca 5 km norr om Finnerödja och ca 15 km väster om Laxå.

Beskrivning

LIS-området innefattar den lilla byn Herrgårdsfallet med ett 40-tal bostadshus, varav många fritidshus, samt ett obebyggt parti omedelbart söder om befintlig bebyggelse. Såväl i norra som i södra delen av området finns badstränder, den norra är en mer ordnad badplats.
Området ligger utmed båda sidor av den lilla asfalterade ”bygatan” som några kilometer mot söder ansluter till en länsväg mellan Finnerödja och Åtorp, vilken i sin tur ansluter till E20 vid Finnerödja.
Höjdskillnaderna i området är begränsade men genrellt utgör byvägen högpunkten. I större delen domineras området av lövvegetationen avbruten av öppna partier och villaträdgårdar, undantaget längst i norr där tall växer närmast vattnet. Längst i söder ingår en del av en sammanhängande barrskog och norr därom berörs ytor med odlingsmark.
Längs hela sträckan finns fina sandstränder avbrutna av mer steniga och blockiga partier.

Natur-, kultur- och friluftsvärden

Den mellersta och norra delen av området består av ett sommarstugeområde med gott om badstränder och även med gott om äldre tall längs vattnet. Mellan tomterna växer trivial lövskog, utom just närmast stranden där tall i stället dominerar. På tomterna väster om vägen är tallar genomgående sparade vid tidigare exploatering, medan man öster om vägen mest ser lövträd.

Större delen av området är redan är i anspråkstaget, men badstranden i norr (A) har högt värde för friluftslivet. Även strandområdet med äldre tallskog i södra delen av området (B och D) har höga natur- och friluftsvärden.
Den vackra stenmuren (C) på östra sidan byvägen bör lämnas orörd, och vid eventuell exploatering ingå i tomtplaneringen.
Hänsyn bör generellt tas till de många gamla tallarna i området.
I den södra delen av området har även strandremsan (E) höga frilufts- samt naturvärden.
Söder om Järnbäcken på den östra sidan om vägen är det produktionsskog. I den norra och södra delen är det mogen granskog på mossig mark. Mellan dessa är det blandskog med tall, gran och björk. Det är något fuktigt och vegetationen består bland annat av mossa, blåbärsris och odon. Under inventeringen observerades här älg.

Foto: Bosse Björk

På den västra sidan om vägen (D) löper en trädremsa, som blir bredare söderut. Här växer främst tall och björk, varav vissa är äldre. I den norra delen står träden relativt glest men söderut blir det mer snårigt med större inslag av en och gran. I den södra delen växer också al, vars rötter har blivit blottade av vågorna. Där Järnbäcken rinner ut i Skagern finns en stenlagd men gräsbevuxen pir. Vid vattnet är det sandstrand, partivis bredare och partivis smalare.

Exploateringsbedömning

Området är mycket lättillgängligt via befintligt vägnät även om det inte ligger helt nära någon större väg. Förtätning kan ske i anslutning till befintliga vägar eller med mycket korta kompletterande anslutningar.
Markförhållandena bedöms generellt mycket enkla för byggande, båda hus och väg. Möjligen kan det finnas inslag av berg i några partier.
Området ligger i västerläge. Marken höjer sig generellt tillräckligt över vattennivån för att även bebyggelse en bit från stranden ska få god vattenkontakt och en fin vy över Skagern. Det innebär även att risken för översvämningar är liten och begränsad till några partier nära stranden. Undantaget längst i norr det finns ett sankt parti som sannolikt bör undvikas.
Stranden, som till större delen är en sandstrand med inslag av stenigare partier, är generellt exceptionellt fin och lätt tillgänglig.
En markägare i den södra delen av LIS-området och har uttalat intresse för att marknadsföra området, både för hästhållning och för bostäder. Dessa båda inriktningar kan dock inte kombineras fritt vilket får bevakas i planeringsskedet.

Teoretiskt är förtätning och nyanläggning av över 30 tomter möjligt men det realistiska antalet bedöms vara 10-15 med tyngdpunkt längst i söder.

Den samlade bedömningen är att området har en mycket god exploateringspotential och därför är intressant som LIS-område.

Risk och störningar

Höjdskillnaderna är begränsade varför det inte bedöms finnas risk för ras eller skred men samtidigt ligger marken generellt så pass högt att översvämningsrisken är liten.
Trafikintensitet och hastighet är mycket låg i området varför buller inte är en faktor.

Infrastruktur

Området ligger utmed den lilla asfalterade ”bygatan” som några kilometer mot söder ansluter till en länsväg mellan Finnerödja och Åtorp, vilken i sin tur ansluter till E20 vid Finnerödja.
Bygatan håller god standard och de flesta hus och ytor nås direkt från denna eller vi korta anslutningsvägar. Förtätningar kan ske i anslutning till befintliga vägar möjligen kompletterat med korta anslutningar på några tiotal meter vilka bedöms mycket enkla att anlägga.

Kollektivtrafik finns från Finnerödja.

Kommunalt vatten och avlopp saknas. För området gäller enskilda anläggningar, som med fördel kan vara gemensamma där förutsättningar finns, t ex för ny samlad bebyggelse. Markförhållandena bedöms generellt goda för infiltration (måste undersökas närmare).
El finns fram till området och kan byggas ut, däremot finns inte bredband via fiber.

Planer och bestämmelser

Större delen av LIS-området är planlagt och strandskydd med 100 meter gäller utanför kvartersmark. Södra delen av området saknar reglering.
Strandskyddszonen runt Skagern minskades 2015-01-01 från

200 till 100 meter, d v s utökat strandskydd gäller inte längre och någon ökning utöver 100 meter föreslås inte heller i pågående strandskyddsutredning för Örebro län.
Syftet med LIS-området har stöd i gällande översiktsplan då hela kommunen ska ha möjligheter att utvecklas.

Konkurrerande intressen

Det finns inga uppenbara konkurrerande intressen till LIS-området.

LIS-områdets lämplighet och anpassning till strandskyddets syften

Området har ur natur- och friluftssynpunkt begränsad betydelse för strandskyddets syften då det till stor del redan är ianspråktaget. Området är lämpligt som LIS-område med följande kommentarer:

- en frizon på 30-50 meter, generellt sett, hålls mellan stranden och tillkomande bebyggelse, något smalare kan medges om bebyggelsen hamnar på östra sidan byvägen.

- ingen exploatering tillåts vid stranden, badstranden i norr (A), undantaget åtgärder som utvecklar och bevarar den och det allmänna friluftslivet och befintliga tomter. Strandområdena med äldre tallskog B och D) lämnas orörda p g a natur- och friluftsvärden.

- bebyggelse söder om Järnbäcken får endast förläggas på östra sidan om byvägen.

- generell hänsyn gamla tallar samt stenmuren (C), som dock kan ingå i eventuell tomtplanering.

Den södra delen av området är lämpligt som LIS-område med undantag för strandremsan (E) på grund av friluft- samt natur-värden.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutvecklingen

LIS-området stärker underlaget för servicen i Finnerödja och Laxå samt gynnar näringslivets möjligheter att rekrytera attraktiv arbetskraft till Laxå kommun.

Herrgårdsfallet - Skagern 9
Laxå kommun

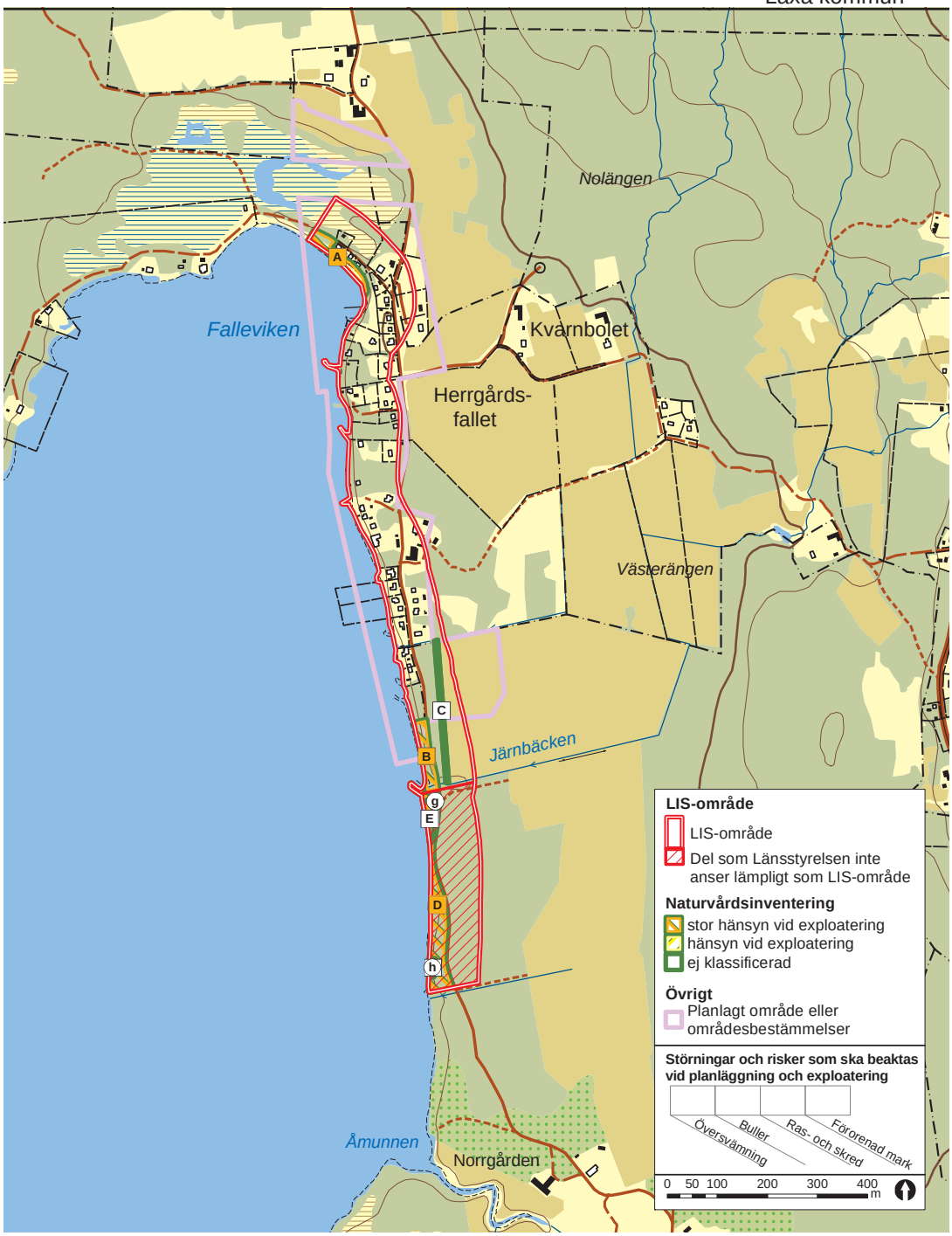

Sjövik - Skagern

LIS-området syfte
Möjlighet att bygga nya och komplettera befintiga bostäder och därmed bidra till en naturlig utveckling av Sjövik och Finnerödja-området i stort.

Läge
Området är beläget på en udde längs sjön Skagerns sydöstra strand ca 5 km väster om Finnerödja, strax norr om Skagerns camping.

Beskrivning
Den östra delen av området är bebyggt med ett antal bostadshus, både åretrunthus och fritidsbebyggelse inbäddad i gles lövvegatation, längst i öster vidtar dock barrskogen.
Den västra delen av området är obebyggt och utgörs tillstörre delen av ett hygge med enstaka tallar och lövsly närmast stranden, längst i väster tar dock tallskogen vid.

Marken sluttar generellt svagt ner mot sjön och eftersom strandbrinken är 1 till 2 meter hög, undantaget längst ut på udden, bedöms det inte finnas risk för översvämning och heller inte risk för ras eller skred. Stranden är generellt mycket smal stenig. Hela området bedöms vara lättbebyggt med bra markförhållanden om än med inslag av enstaka block.

Den östra delen av området nås via befintlig väg medan väg saknas till den västra delen.

Natur-, kultur- och friluftsvärden
Skogen består till övervägande del av hyggen och produktionsskog. Längs stranden växer äldre tallskog (A). Här finns också en relativt väl använd stig. Odlingslandskapet i östra delen (C) har höga kulturvärden. Det finns gott om stenmurar, rösen och öppna diken som omfattas av biotopskyddet. Stenmurarna som idag är igenvuxna i skogsmarken kan röjas fram och på det sättet bli en tillgång vid planläggningen.

Västra delen av området består av tallskog och hyggen medan östra delen vid gården Sjövik är präglad av sin histioria som odlingslandskap. Här finns öppna björkhagar och öppna gräsytor. Generellt är lövinslaget betydligt större, men delar av den gamla åkermarken är planterad med gran. Öster om Sjövik finns också skogsområde med blandbarrskog.

Exploateringsbedömning
Området har god exploateringspotential avseende läget till vatten. Främst genom utvidgning västerut från befintlig bebyggelse där vackra utblickar ges över sjön i hyggligt västerläge. Det bedöms dock nödvändigt att komma relativt nära sjön för att få rimlig vattenkontakt eftersom strandbrinken är relativt hög. Marken bedöms lättbebyggd och även kompletteringar med gator/vägar bedöms relativt enkla att anlägga i det södra området. Block kan ev förekomma.
Områdets läge är inte optimalt ur tillgänglighetssynpunkt men den relativa närheten till E20 gör det ändå intressant. Vägarna till området håller god standard.

Foto: Bosse Björk

Området ligger i direkt anslutning till befintlig bebyggelse och även nära nya bebyggelsegrupper och Skagerns camping strax söderut. I Finnerödja, ca 5 km mot öster finns såväl dagligvarubutik, restaurang som annan kommersiell service såsom låg- och mellanstadieskola (åk 1-5) och förskola. Det finns tillgång till många fritidsaktiviteter samt minst en större arbetsplats (OBH Nordica lager).

Området skulle kunna medge 20-30 nya tomter komplettering av befintlig bebyggelse men mer realistiskt handlar det om 10-12 nya tomter, bl a för att uppnå önskad vattenkontakt.

Risk och störningar
Marken sluttar generellt svagt ner mot sjön och eftersom strandbrinken är 1 till 2 meter hög, undantaget längst ut på udden, så bedöms risken för översvämning som mycket liten.
Någon risk för ras eller skred föreligger inte eftersom ytan allra närmast strandbrinken ändå inte bör bebyggas.
Det finns inga vägar eller andra verksamheter nära området som genererar trafikbuller.

Infrastruktur
Via en grusväg av bra standard nås området från två håll, dels från E20 i söder och dels via mindre vägar från norr och väster om området. Befintlig väg inom området är enkel och bör förstärkas ifall området ska exploateras. Längst i väster krävs nyanläggande av väg med 100-250 meter för att nå intressanta ytor.

Kollektivtrafik finns mellan Laxå och Finnerödja.

Kommunalt vatten och avlopp saknas i området så det är enskilda anläggningar som gäller. Dessa kan vara gemensamma om det bedöms fördelaktigt.

El finns och kan byggas ut. Bredband saknas.

Planer och bestämmelser
Inga detaljplaner eller liknande bestämmelser som reglerar markanvändningen.
Strandskyddszonen runt Skagern minskades 2015-01-01 från 200 till 100 meter, d v s utökat strandskydd gäller inte längre och någon ökning utöver 100 meter föreslås inte heller i pågående strandskyddsutredning för Örebro län.
Syftet med LIS-området har stöd i gällande översiktsplan då landsbygden i hela kommunen ska ha möjligheter att utvecklas.

Konkurrerande intressen
Det finns inga uppenbara konkurrerande intressen till LIS-området.
Skagern är utpekad som värdefull sjö för fiske varför hänsyn måste tas till detta i samband med exploatering.
Längst i öster gränsar området till ett område som utpekas i naturvårdsöversikten för länet.

LIS-områdets lämplighet och anpassning till strandskyddets syften
Området har ur natur- och friluftssynpunkt begränsad betydelse för strandskyddets syften och är lämpligt som LIS-område med följande kommentarer:

- avstånd till stranden, på 25-30 meter, ska tas i samband med

exploatering för att det rörliga friluftslivet ska kunna nyttja området närmast strandlinjen samt att de naturvärden som finns inte påverkas negativt.

- biotopskyddad i jordbruksmark får inte skadas vid exploatering.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutvecklingen

LIS-området stimulerar till ny bostadsbebyggelse som ger utrymme för en naturlig utveckling av Sjöviksområdet såväl som Finnerödjaområdet i stort och som stärker underlaget för viktig service i Finnerödja, men även Skagerns camping. Samtidigt gynnar det näringslivet och dess möjligheter att rekrytera attraktiv arbetskraft till Finnerödja och kommunen i övrigt.

Sjövik - Skagern (10)
Laxå kommun

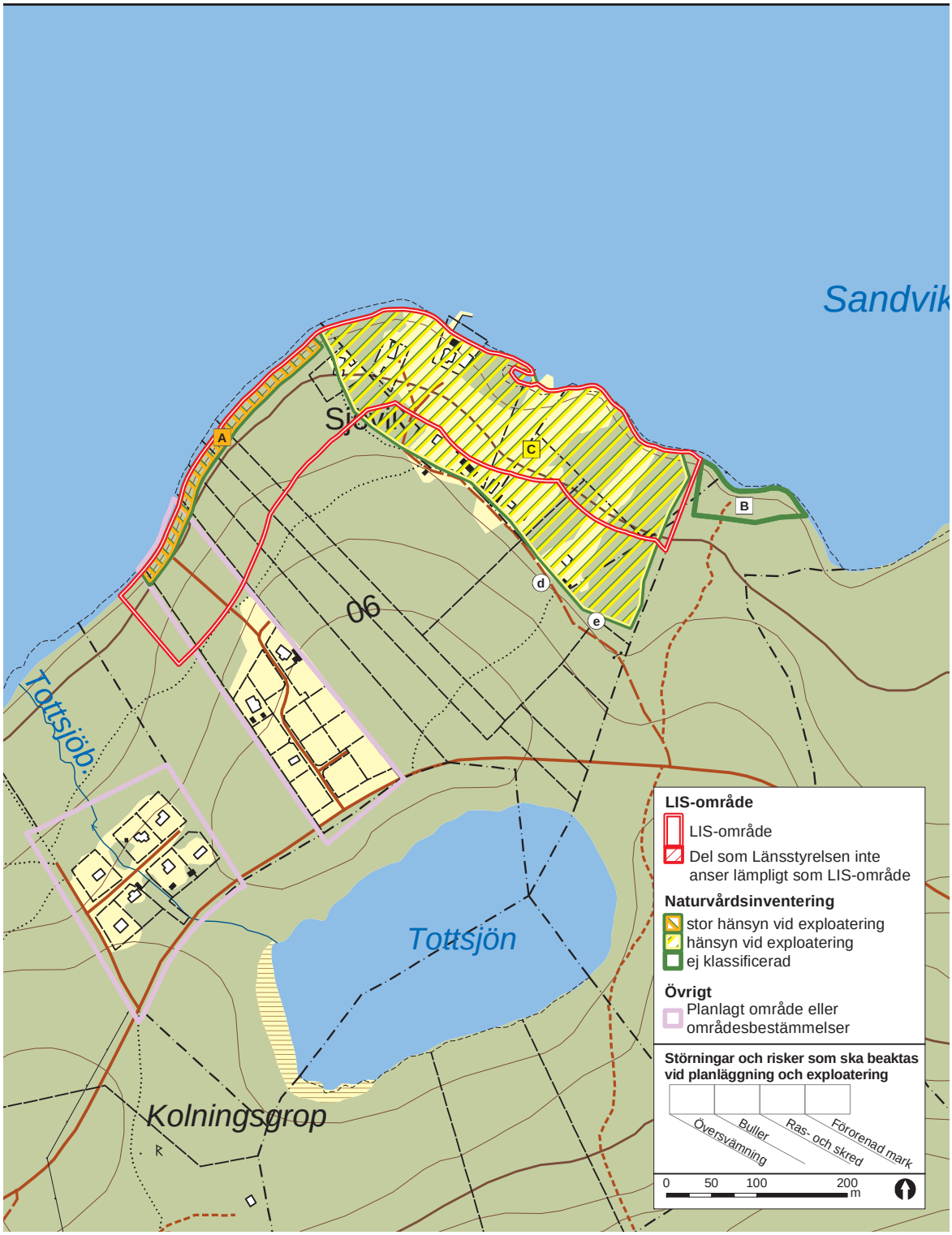

Förändring efter granskning

Ingen förändring.

Otterbäckssand - Skagern

LIS-området syfte
Möjlighet att bygga bostäder och därmed bidra till en naturlig utveckling av Otterbäckssand och Finnerödjaområdet samt större möjlighet att utveckla befintlig campingverksamhet.

Läge
Området är beläget längs sjön Skagerns sydöstra strand ca 5 km väster om Finnerödja och inkluderar bl a Skagerns camping.

Beskrivning
Centralt i området ligger Skagern camping, med bl a ett 15-tal uthyrningsstugor. Norr om denna finns en högt belägen yta med ett antal nybyggda permanent- och fritidshus en bit från stranden men i övrigt är den norra delen obebyggd. Närmast söder om camping finns ett befintligt fritidshusområde och söder därom obebyggda ytor.
Längst i norr sluttar marken kraftigt ner mot sjön. Mellan bebyggelsen och sjön har vegetation tagits bort för att få bra utsikt, söder därom finns barrskogen kvar.

I den centrala delen av området ligger campingen på en lägre och svagt sluttande mark som är anpassad till verksamheten. Söder om campingen finns ett område med äldre fritidshusbebyggelse inbäddat i blandskog som delvis är gles där marken också sluttar svagt mot sjön. Närmast söder om bebyggelsen finns ett öppet kulturlandskap som sluttar ner not sjön och möjliggör utblickar över sjön.

Marken bedöms generellt vara lättbebyggd och ha god stabilitet, någon risk för ras och skred bedöms inte föreligga. Höjdskillnaderna är också så markanta att någon risk för översvämning inte föreligger, undantaget allra närmast stranden i den centrala delen där campingplatsen är belägen.

De centrala delarna av området nås från befintligt väg nät medan den nordligaste och sydligaste delen saknar anslutningvägar.

Natur-, kultur- och friluftsvärden
Området består till största del av ett fritidshusområde med omgivande mark men också av produktionsskog, ett nytt bostadsområde och en camping.

Östra/norra delen av området som består av produktionsskog och hygge. Längs med stranden växer dock äldre tallar och en väl använd stig passerar här (A). Naturvärdena är främst kopplade till äldre träd men också till död ved. I skogsremsan intill stranden (A) finns ett flertal äldre tallar. Torrakor och lågor finns det gott om i skogsremsan vid stranden (A) men även i blandskogen i västra/södra delen av området (B).

Foto: Bosse Björk

Kulturvärdena är främst kopplade till odlingslandskapet i den västra delen av området. Idag ses spår efter tidigare odlingsmark i form av stenmurar och öppna diken. I slutet av 1800-talet fanns bebyggelsen ”Skagerskärret” där campingen ligger idag. Förmodligen står receptionen där det gamla boningshuset låg. Vid bäcken som rinner genom campingen finns en fornlämning efter ett äldre sågverk (c). På campingen finns en badplats med brygga och intill finns en iläggningsplats för båtar. Här finns också en fotbollsplan och en beachvolleyplan. I den östra delen går det ett par stigar. Ena stigen går längs med strandkanten. Andra stigen går högre upp i skogen vid gränsen mellan tallskog och hygge. Stranden i väst vid fritidshusområdet har begränsad tillgänglighet för allmänheten.

Exploateringsbedömning
Området har god exploateringspotential. Främst genom utvidgning söderut från befintlig bebyggelse där vackra utblickar över sjön i hyggligt västerläge kan uppnås även ett stycke från sjön. Marken bedöms lättbebyggd och även kompletteringar med gator/vägar bedöms relativt enkla att anlägga både i det södra och norra obebyggda området.
I norr bedöms viss förtätning kunna ske i det befintliga bostadsområdet samt därutöver utveckling av befintlig campingplats eller ersättning av densamma mot ny bebyggelse. Teoretiskt sett skulle ett 30-40-tal nya tomter kunna tillskapas men sannolikt handlar det om högst 20.

Områdets läge är inte optimalt ur tillgänglighetssynpunkt men den relativa närheten till E20 gör det ändå intressant.
Enskilda avloppsanläggningar, vilka i de flesta fall kan och bör vara gemensamma, gäller vid framtida exploatering.

Området ligger i direkt anslutning till befintlig bebyggelse och även nära nya bebyggelsegrupper och inkluderar Skagerns camping. I Finnerödja, ca 5 km mot öster finns såväl dagligvarubutik, restaurang som annan kommersiell service såsom låg- och mellanstadieskola (åk 1-5) samt förskola. Det finns många fritidsaktiviteter samt minst en större arbetsplats (OBH Nordica lager).

Risk och störningar
Marken bedöms generellt vara lättbyggd och ha god stabilitet. Någon risk för ras och skred föreligger inte. Marken sluttar ner mot stranden och undantaget närmast badplatsen så är det ingen risk för översvämning.

Infrastruktur
Via befintlig grusväg av bra standard nås området från E20, både ifrån norr och söder. Befintliga vägar inom området är enkla men funktionella, möjligen behöver viss förstärkning ske i det södra befintliga bostadsområdet. I norra delen av området och längst i söder krävs nybyggnad av väg med 50-200 meter för att nå intressanta ytor.

Kollektivtrafik finns i Finnerödja, ca 5 km från området.

Kommunalt vatten och avlopp saknas och i området finns endast enskild lösningar, där campingen har en stor anläggning. Vid samlad exploatering bör en större gemensam anläggning byggas. El finns och kan byggas ut. Bredband saknas.

Planer och bestämmelser
Campingplatsen och området närmast norr om detta är detaljplanelagt, därutöver finns ingen reglering av markanvändningen.
Strandskyddszonen runt Skagern minskades 2015-01-01 från 200 till 100 meter, d v s utökat strandskydd gäller inte längre och någon ökning utöver 100 meter föreslås inte heller i pågående strandskyddsutredning för Örebro län.
Syftet med LIS-området har stöd i gällande översiktsplan då landsbygden i hela kommunen ska ha möjligheter att utvecklas.

Konkurrerande intressen

Det finns inga uppenbara konkurrerande intressen till LIS-området.
Skagern är utpekad som värdefull sjö för fiske varför hänsyn måste tas till detta i samband med exploatering.

LIS-områdets lämplighet och anpassning till strandskyddets syften

Området har ur natur- och friluftssynpunkt viss betydelse för strandskyddets syften och är lämpligt som LIS-område med följande kommentarer:

- att avstånd på mellan 30 och 50 meter ska hållas mellan stranden och tillkommande bostadsbebyggelse för att främja det rörliga friluftslivet och de naturvärden som finns, skogsområdet (A) lämnas orört.

- det är viktigt att badplatsen och tillhörande anläggningar för friluftslivet även i fortsättningen är tillgänglig för allmänheten. zon längs med stranden.

- bebyggelsen i västra delen bör anpassas till det gamla odlingslandskapet så att stenmurar och öppna diken utnyttjas som tomtgränser och att större lövträd bevaras i så stor utsträckning som möjligt.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutvecklingen

LIS-området stimulerar till ny bostadsbebyggelse som ger utrymme för en naturlig utveckling av Sjöviksområdet såväl som Finnerödjaområdet i stort. Det stärker samtidigt underlaget för viktig service i Finnerödja, ökar möjligheten att utveckla befintlig verksamhet vid Skagerns camping samt gynnar näringslivets möjligheter att rekrytera attraktiv arbetskraft till Finnerödja och kommunen i övrigt.

Otterbäcksand - Skagern 11
Laxå kommun

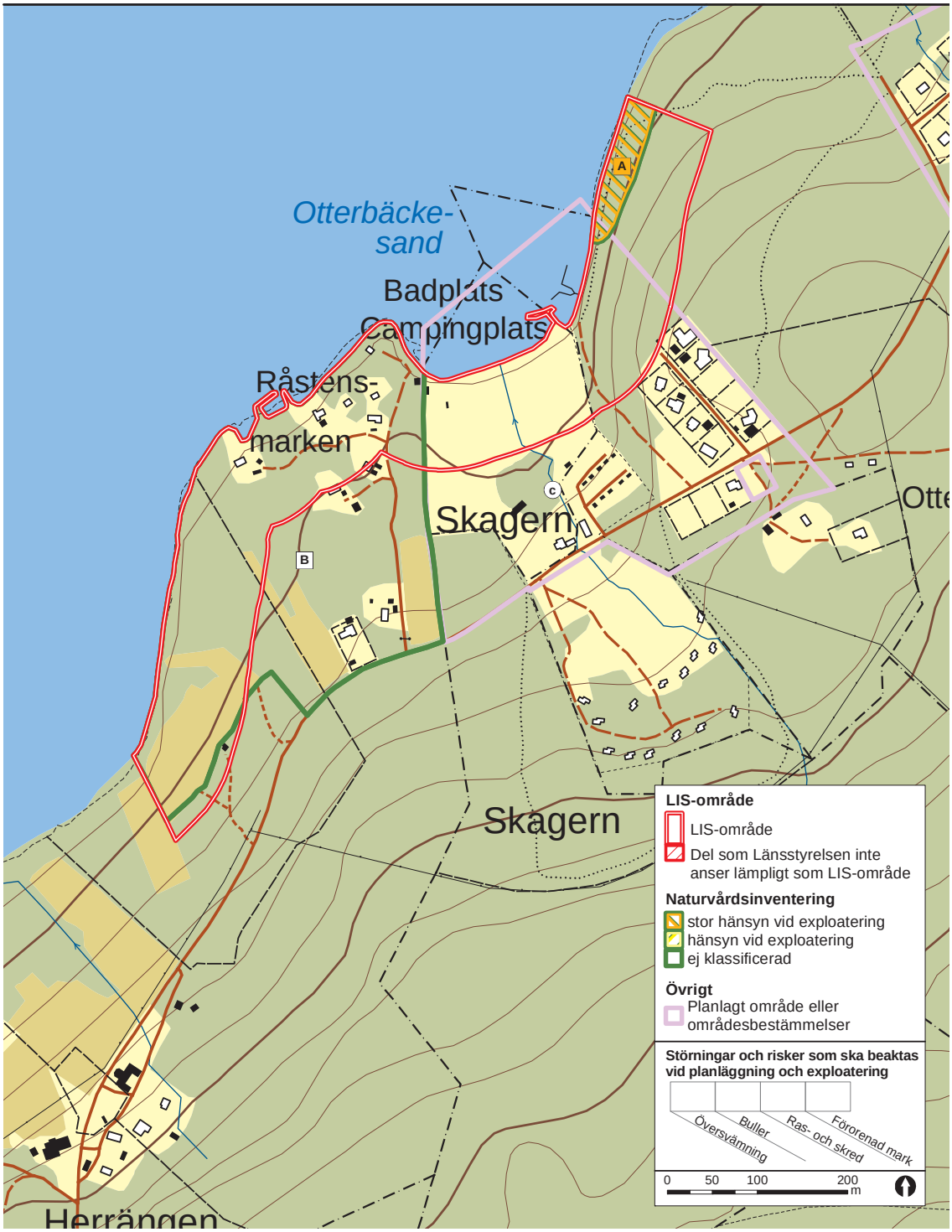

Ullsand - Unden

LIS-området syfte
Möjlighet att utveckla befintlig campingverksamhet, exempelvis genom att bygga uthyrningsstugor.

Läge
Området är beläget längs sjön Undens nordöstra strand, ca 1 mil söder om Finnerödja, omfattar Tivedsbadets camping och ett stycke på båda sidor om denna.

Beskrivning
Den centrala delen av området utgörs av campingen med en huvudbyggnad och ett antal servicebyggnader samt ett 10-tal hyrstugor. Vid campingen finns en fin badplats i söderläge med sandstrand. Höjdskillnaderna är små men marken, som bedöms fast, ligger generellt någon dryg meter över vattennivån.
Båda sidor om campingen är obebyggda. Höjdskillnaderna är något större längst i öster och här är stranden stenigare men med inslag av sandpartier.
Vegetationen består av större tallar vid campingen, något tätare med inslag av lövträd längre österut där markens fasthet är något svårbedömd men för campingverksamhet har detta liten betydelse.
Befintlig internt vägnät kan enkelt förlängas för att nå även de östra delarna av området.

Natur-, kultur- och friluftsvärden
Hela området är ett isälvsdelta och domineras av finkornig sand och mo. Naturvärdena är främst kopplade till äldre träd och de öppna sandytorna som kan hysa en rik insektsfauna. På stranden inom område (A) växer äldre tallar och här finns även äldre gran, en och björk samt torrakor och lågor. Väster om campingen finns en fin bäckmiljö och ett skogsområde närmast stranden med relativt gammal talldominerad skog (D).

En kulturhistorisk lämning i form av en fångstanläggning för fiske ligger i utloppet av bäcken som rinner i utkanten av campingplatsen.

Sandstranden vid campingen är unik i kommunen med sin breda fina, långgrunda strandremsa (C). Sandstranden smalnar av och fortsätter söder om campingområdet (B).

Exploateringsbedömning
Campingen har bra exploateringspotential i meningen att platsen är etablerad och ytorna är lättbebyggda, med fina omgivningar och då särskilt stranden. Området ligger dock avsides, längs en väg som tar slut några kilometer längre fram, ett område som man inte passerar och spontant stannar till vid.
Det är rimligt att campingverksamheten kan expandera utanför nuvarande ytor och då bedöms ytan mot öster bäst i förhållande till nuvarande byggnader och övriga anläggningar, särskilt om nya uthyrningsstugor ska byggas.
Befintlig internt vägnät kan enkelt förlängas för att nå även de östra delearna av området likaså kan befintlig avloppsanläggning användas.

Foto: Bosse Björk

Risk och störningar
Höjdskillnaderna är små men marken som bedöms fast ligger generellt någon dryg meter över vattennivån. Någon risk för ras eller skred bedöms inte föeligga. Sjön Undens vattennivå varierar inte nämnvärt varför översvämningsrisk inte föreligger. Campingverksamhet är å andra sidan mindre känslig för tillfälliga översvämningar.

Infrastruktur
Befintlig väg med god standard finns fram till campingen och badplatsen, där det även finns en stor parkering. Till den östra delen av området finns en mindre grusväg men förlängning av befintlig internt vägnät är ett enklare alternativ.

Kollektivtrafik saknas till och i närheten av området.

Kommunalt vatten och avlopp saknas. Vid campingen finns en större avloppsanläggning.
El finns och kan byggas ut. Bredband saknas.

Planer och bestämmelser
Själva campingen är planlagd, i övrigt finns ingen markreglering av något slag.
Utökat strandskydd till 200 meter gäller för sjön Unden, ett förnyat beslut stadfäste detta i dec 2014.
Syftet med LIS-området är förenligt med gällande översiktsplan då hela landsbygden ska ha möjligheter att utvecklas, i detta fall utveckling av campingverksamhet.

Konkurrerande intressen
Området ingår i riksintresse för naturvård, friluftsliv samt rörligt friluftsliv och turism. En eventuell exploatering är dock förenlig med syftet med riksintresset då det utgör en naturlig utveckling av en befintlig verksamhet, under förutsättning att angivna hänsyn tas. Det innebär främst att områden allra närmast stranden undantas från exploatering som inte har som syfte att trygga eller stärka det rörliga friluftslivets tillgång till stranden samtidigt som hänsyn till naturvärden tas. Detta beaktas i samband med detaljplanering och exploatering.

Campingverksamheten är förenlig med det rörliga friluftslivet och turism.

Utöver det finns inga andra uppenbara konkurrerande intressen till LIS-området.

LIS-områdets lämplighet och anpassning till strandskyddets syften
Området har ur natur- och friluftssynpunkt betydelse för strandskyddets syften men är lämpligt som LIS-område eftersom det endast syftar till utveckling av campingverksamhet samt med följande förutsättningar:

- den äldre tallskogen väster om campingen (D) bör lämnas orörd.

- hänsyn tas till sandstranden (B) med de gamla tallarna (A) som har ett högt friluftsvärde och här bör i princip inga anläggningar som för sin funktion inte måste ligga vid vattnet tillåtas.

- inom befintlig campingplats beaktas friluftsvärdena.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutvecklingen

LIS-området ökar möjligheten att utveckla verksamheten vid Tivedsbadets camping vilket gynnar näringslivet i kommunen.

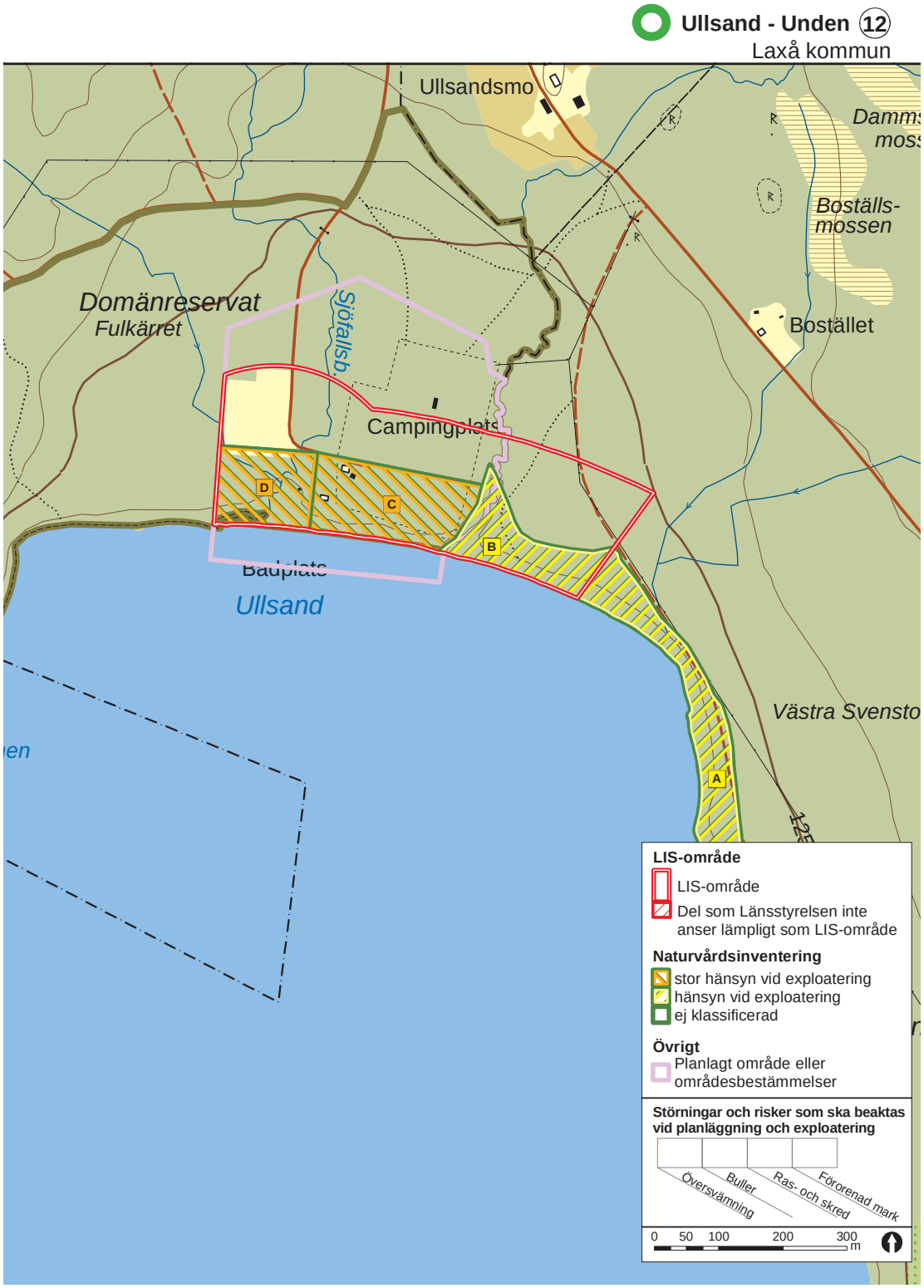

Sannerud-Camping Tiveden - Unden

LIS-områdets syfte
Möjlighet att utveckla Tivedens campingverksamhet.

Läge
Området är beläget längs sjön Undens östra strand, direkt intill länsväg 575 mellan Finnerödja och Karlsborg, 3 km norr om Sannerud och ca 20 km sydväst om Laxå.

Beskrivning
LIS-området utgörs av den del av campinganläggningen med dess bad som ligger närmast stranden och är därför bara ca 250 meter brett. Marken sluttar svagt från länsvägen ner mot stranden, mestadels lövskog inramar campingen som har stora grönytor samt ett antal grusplaster för uppställning av husvagnar och husbilar.

Campingen har förutom servicebyggnader även 13 stugor för uthyrning.

Natur-, kultur- och friluftsvärden
Området består dels av öppen gräsyta med campingplatser, dels av yngre produktionsskog. På den öppna gräsytan växer det björk. Produktionsskogen består av tall, gran och björk och längs stranden växer äldre tall (A). Badplatsen (B) ligger centrerat vid vattnet och det är till en början sandstrand som snart övergår i stenbotten. En badbrygga går ut på en stenpir. Vattnet är klart och om båda sidor badplatsen växer vass.

Exploateringsbedömning
LIS-området syfte avser endast utveckling av Tivedens camping.

Länsväg 575 passerar omedelbart intill LIS-området och verksamhetsområdet därmed är det mycket enkelt att hitta och spontant stanna vid.
Området ligger i ett vackert västerläge mot sjön Unden och stranden är lätt tillgänglig.
Marken bedöms generellt stabil och enkel att bebygga.

VA, el och bredband finns och påverkar därmed inte exploateringspotentialen.

Campingområdet är en del av en större fastighet (Baggekärr 1:2) som verksamhetsutövaren/fastighetsägaren har full rådighet över.

Den samlade bedömningen är att området har god utvecklingspotential och därför är intressant som LIS-område.

Foto: Bosse Björk.

Risk och störningar
Med tanke på begränsade höjdskillnaderna och anläggningens art föreligger ingen risk för ras eller skred, inte heller föreligger risk för översvämning, möjligen undantaget allra närmast stranden. Eftersom det endast är aktuellt med utveckling av befintlig verksamhet är det dessutom inte bebyggelse av ett slag som är mycket känslig för översvämningar.

Länsvägen ligger över hundra meter från campinganläggningen och är därmed inte en påverkande faktor.

Infrastruktur
Området ligger direkt intill länsväg 575 mellan Finnerödja och Karlsborg. Tillfart sker via en kort grusväg av god standard. Det finns inget behov av ny väg för att utveckla området, möjligen smärre kompletteringar inom anläggningen.
Kollektivtrafik finns längs länsvägen.

Kommunalt vatten och avlopp saknas, men en godkänd enskild anläggning finns redan.

Även el och bredband finns framdraget till området.

Planer och bestämmelser
Inga detaljplaner eller andra bestämmelser reglerar markanvändningen.
Utökat strandskydd till 200 meter gäller för sjön Unden, ett förnyat beslut stadfäste detta i dec 2014.
Syftet med LIS-området är förenligt med gällande översiktsplan då hela landsbygden ska ha möjligheter att utvecklas, i detta fall utveckling av campingverksamhet.

Konkurrerande intressen
Området ingår i riksintresse för naturvård, friluftsliv samt rörligt friluftsliv och turism. En eventuell exploatering är dock förenlig med syftet med riksintresset då det utgör en naturlig utveckling av en befintlig verksamhet, under förutsättning att angivna hänsyn tas. Det innebär främst att områden allra närmast stranden undantas från exploatering som inte har som syfte att trygga eller stärka det rörliga friluftslivets tillgång till stranden samtidigt som hänsyn till naturvärden tas. Detta beaktas i samband med detaljplanering och exploatering.

Campingverksamheten är förenlig med det rörliga friluftslivet och turism.

Utöver det finns inga andra uppenbara konkurrerande intressen till LIS-området.

LIS-områdets lämplighet och anpassning till strandskyddets syften
Området har ur natur- och friluftssynpunkt betydelse för strandskyddets syften men är lämpligt som LIS-område eftersom det endast syftar till utveckling av campingverksamhet samt med följande förutsättningar:

- att hänsyn tas till de äldre tallar (A) som växer närmast stranden och bevarar många av dem.

Värdering av hänsynstaganden görs i samband med bygglovgivning och eventuell planläggning.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutvecklingen

LIS-området ökar möjligheten att utveckla verksamheten vid Tivedens camping vilket gynnar näringslivet i kommunen men stärker även underlaget lanthandeln och serveringen i Sannerud, ca 3 km söder om campingen.

Sannerud- Camping Tiveden - Unden 13
Laxå kommun

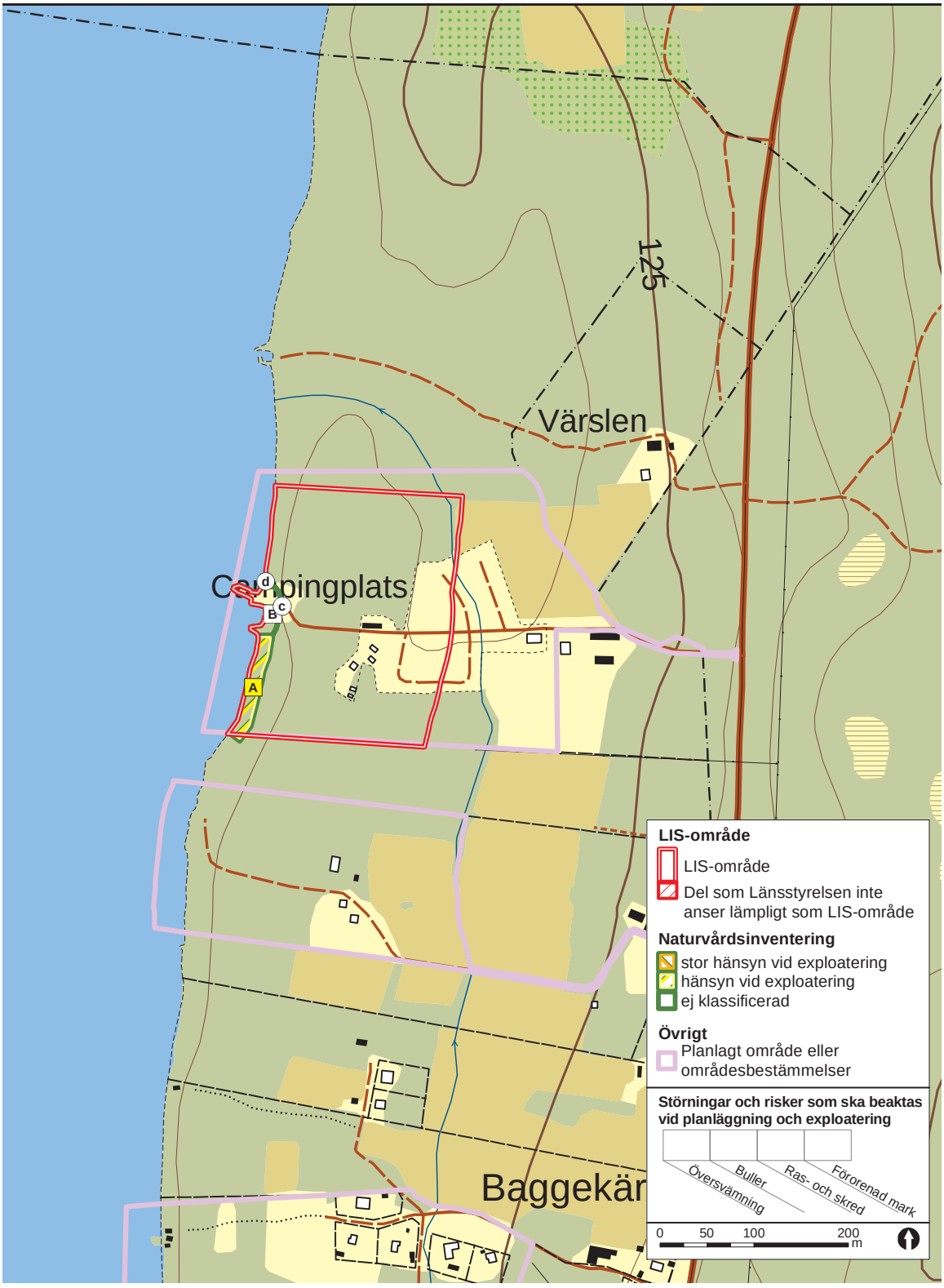

Sannerud - Unden

LIS-området syfte
Möjlighet att bygga nya bostäder och komplettera befintlig bebyggelse och därmed bidra till en naturlig utveckling av Sanneruds samhälle.

Läge
Området är beläget på båda sidor om det lilla samhället Sannerud längs sjön Undens östra strand, ca 2 mil söder om Finnerödja och ca 2,5 mil sydväst om Laxå.

Beskrivning
Sanneruds samhälle består delvis av äldre bebyggelse längs den gamla byvägen och relativt nära kyrkan, delvis av nyare bebyggelse i norra delen av samhället. Både ny och gammal bebyggelsen är med några få undantag belägen längre från stranden än 200 meter. Marken sluttar generellt tydligt ner mot sjön och utgörs av ett kulturlandskap med omväxlande öppna och trädbevuxna partier.
LIS- området består av två delområden där det norra ligger omedelbart norr om befintlig bebyggelse men är obebyggt. Delområdet är till större delen skogbeväxt och sluttar svagt ner mot sjön med två avsatser närmare stranden. Vägar saknas fram till aktuella ytor men kan enkelt byggas ut från befintligt gatunät.
Det södra delområdet utgörs dels av en obebyggd öppen yta omedelbart söder om kyrkan som sluttar ner mot stranden och ger fina utblickar över sjön. Längre söderut finns ett spridda hus längs båda sidor om länsvägen som här går ganska nära stranden och här är det brantare ner mot vattnet. Båda delområdena bedöms vara lättbebyggda med stabila markförhållanden.

Natur-, kultur- och friluftsvärden
Området är till stora delar präglat av sin historia som odlingslandskap. Vissa delar brukas än, medan andra har växt igen med skog.
Norra delområdet består främst av produktionsskog och hyggen, men också av en del odlingsmark. Skogen varierar något men består till största delen av gran med inslag av björk och tall. Invid stranden är inslaget av lövträd större, bland annat med al och asp. Genom den nordligaste skogen rinner en bäck. Stora delar av området har avverkats varför det längre än 60 meter ifrån Unden inte finns några egentliga naturvärden.

Naturvärdena i det södra delområdet är kopplade till betesmark och till äldre träd. Äldre tallar växer i den södra skogen längs med stranden (D) samt ett par äldre aspar. Även en naturminnesmärkt jättelind (e) finns i området. Betesmarken (B) har betats under längre tid och har en rik flora av hävdgynnade arter. Kulturvärdena är kopplade till äldre odlingslandskap. I delar av området finns stenmurar, öppna diken och stenrösen.

Friluftsvärdena är här främst kopplade till sjölivet/vattnet samt till ridleder Tiveden. En ridled går längs vägen i norr. På flera platser längs stranden går stigar ned till vattnet där det finns båtplatser och bryggor. Dessa är oftast privata, men det finns en allmän bad- och båtplats vid en pir (F) men denna ligger utanför LIS-området. Även i söder vid stranden finns en pir med båthamn (g) som dock inte uppfattas som tillgänglig för allmänheten. Södra delen av området ingår i naturvårdsöversikt över Örebro län.

Foto: Bosse Björk

Exploateringsbedömning
Området har mycket god exploateringspotential, främst genom utvidgning söderut från kyrkan där sluttningen ner mot sjön ger vackra utblickar i västerläge. Marken bedöms lättbebyggd och det krävs små kompletteringar med gator/vägar för att nå attraktiva ytor. I det södra delområdet finns dessutom möjlighet till förtätning av befintlig bebyggelse.
Även det norra delområdet har god exploateringspotential men här krävs längre nya gatusträckning för att nå aktuella ytor. Även här ges vackra utblickar över sjön i västerläge från en naturlig platå ca 75 meter från stranden.
Området ligger i direkt anslutning till befintlig bebyggelse i och omkring det lilla samhället Sannerud där det finns en liten butik, ett kafé och en förskola. I Finnerödja ca 20 km norrut finns såväl dagligvarubutik, restaurang som annan kommersiell service samt skola (åk 1-5), förskola och många fritidsaktiviteter samt minst en större arbetsplats (OBH Nordica nordenlager).
Kollektivtrafik finns under skoltid längs länsväg 575 i form av beställningstrafik (Laxåturen), mellan Laxå och Tived, vid Finnerödja/E20 samt mellan Laxå och Finnerödja.

Teoretiskt sett skulle över 50 nya tomter kunna tilllskapas men sannolikt rör det sig om 20-30 stycken, jämt fördelade mellan södra och norra delområdet.

Det norra delområdet är privatägt och ägarna har aviserat att man vill bygga bostäder och någon form av senior- eller äldreboende som möjliggör att äldre kan bo kvar på orten. Den typen av bostäder finns inte i Sannerud idag.

Risk och störningar
Marken sluttar generellt ner mot sjön men inte så kraftigt att risk för ras eller skred bör föreligga. I den södra delen av det södra delområdet är sluttningen kraftigare och därmed mer svårbedömt, varför undersökningar bör göras här innan planering eller byggande.
Byggbara ytor ligger långt över sjöns normalnivå varför ingen risk för översvämning föreligger.
Länsväg 575, som passerar genom det södra delområdet men har mycket begränsad trafik varför få ytor kan förväntas vara utsatta för buller. Detta beaktas vid planering och bygglovhandläggning.

Infrastruktur
Länsvägen passerar genom det södra delområdet och kan därför till större delen försörjas direkt från denna, i vissa lägen krävs kortare gatukompletteringar. I den norra delen behöver runt 500 meter ny väg/gata byggas för att nå området, vilken med fördel kan ansluta till norra infarten till Sanneruds samhälle.
Kommunalt vatten och avlopp finns i den centrala delen av området och kan byggas ut till övriga delar men då måste förutom ledningsdragning både vatten- och avloppsanläggningar troligen förstärkas.
Även el och bredband finns i Sannerud och kan byggas ut.

Planer och bestämmelser
Delar av Sanneruds samhälle är planlagt dock inte inom LIS-området där det inte finns några bestämmelser som reglerar markanvändningen.
Utökat strandskydd till 200 meter gäller för sjön Unden, ett förnyat beslut stadfäste detta i dec 2014.
Syftet med LIS-området är förenligt med gällande översiktsplan då hela landsbygden ska ha möjligheter att utvecklas.

Konkurrerande intressen
Området ingår i riksintresse för naturvård, friluftsliv samt rörligt friluftsliv och turism. En eventuell exploatering är dock förenlig med syftet med riksintresset då det utgör en naturlig utveckling av en befintlig ort, under förutsättning att angivna hänsyn tas. Det innebär främst att områden allra närmast stranden undantas från exploatering som inte har som syfte att trygga eller stärka det rörliga friluftslivets tillgång till stranden. Detta beaktas i samband med detaljplanering och exploatering.

Utöver detta finns inga andra uppenbara konkurrerande intressen till LIS-området.

LIS-områdets lämplighet och anpassning till strandskyddets syften

Området har ur natur- och friluftssynpunkt viss betydelse för strandskyddets syften men är lämpligt som LIS-område med följande förutsättningar:

- i det norra delområdet lämnas en frizon på 70-75 meter längs stranden för att tillgodose friluftslivets intressen och bevara de naturvärden som är kopplade till strandområdet. Inom det avgränsade norra delområdet finns inga natur- och friluftsvärden att skydda längre från stranden varför åtgärder här inte strider mot strandskyddets syften.

- i det södra delområdet hålls en frizon på 40-50 meter närmast stranden, undantaget redan befintliga ianspråktagna tomter.

- vid (G) gäller endast utveckling av befintlig småbåtshamn eller motsvarande anläggningar kopplat till båtlivet.

- hänsyn tas till den södra betesmarken (B) samt hassellunden (C) med jättelinden (e) som lämnas orörd på grund av naturvärden knutna till det äldre trädet.

- generell hänsyn tas till de stenmurar, stenrösen och öppna diken som finns i området.

Värdering av hänsynstaganden görs i samband med bygglovgivning och eventuell planläggning.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutvecklingen

Bidrag till landsbygsutvecklingen

LIS-området stimulerar till ny bostadsbebyggelse som ger utrymme för en naturlig utveckling av Sanneruds samhälle. Det stärker samtidigt underlaget för viktig service i Sannerud och Finnerödja samt gynnar näringslivets möjligheter att rekrytera attraktiv arbetskraft till kommunen.

Sannerud- Unden (14)
Laxå kommun

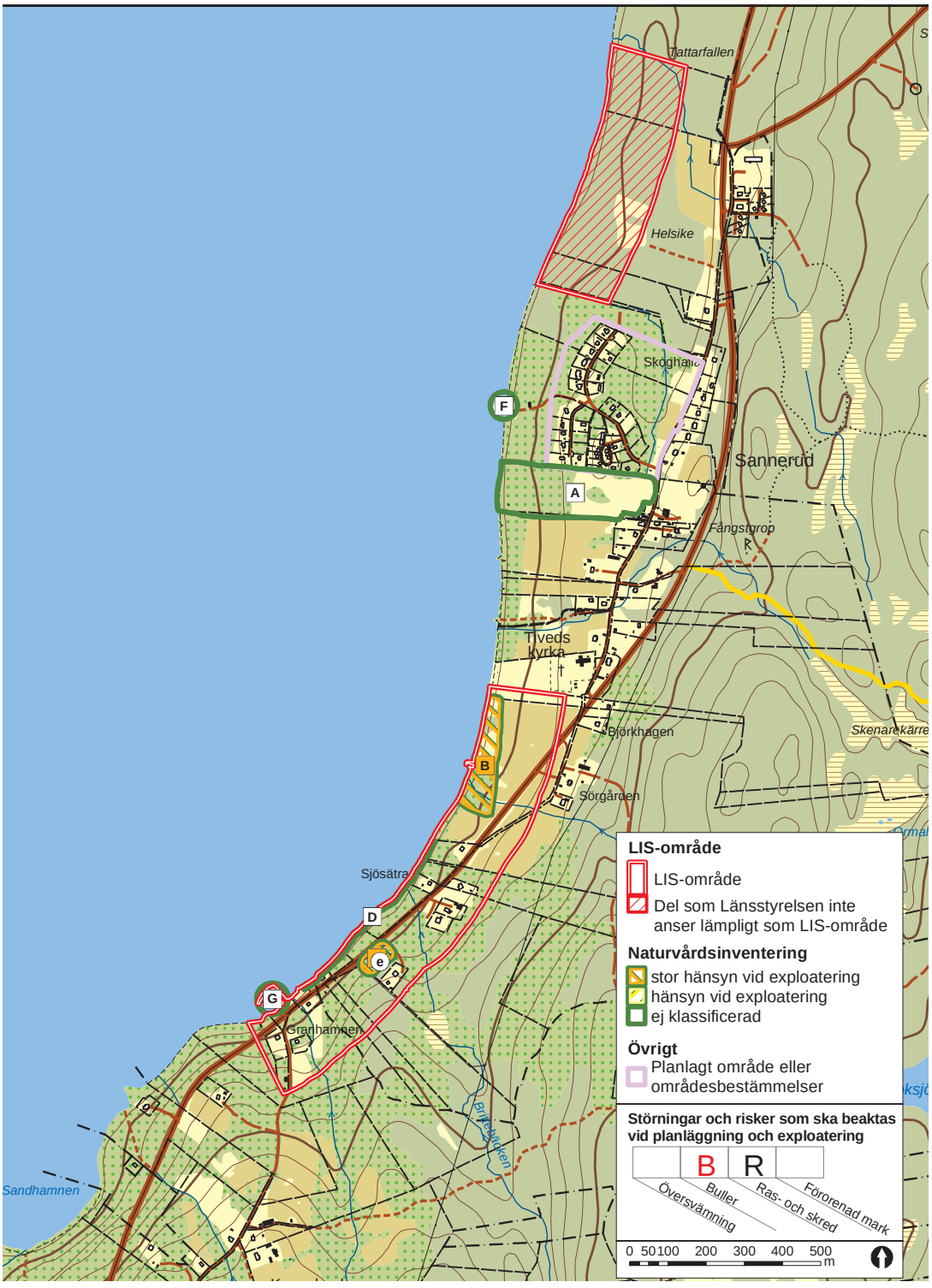

Länsstyrelsens granskningsyttrande och kommunens kommentarer till detta

På följande sidor redovisas länsstyrelsens granskningsyttrande avseende LIS-områden belägna i Laxå kommun samt de kommentarer som kommunen lämnat med anledning av detta.

12 LIS-områden har av länsstyrelsen bedömts lämpliga i sin helhet medan 2 områden anses delvis lämpliga, vilket markeras på kartan nedan.

De ytor inom LIS-områdena där kommunen och länsstyrelsen är överens om lämpligheten öpnnar för ett extra särskilt skäl att ge dispens (bygglov) eller att upphäva (detaljplan) strandskyddet. Se det inledande kapitlet för närnare beskrivning av vilka kriterier som gäller för LIS-områden.

För de ytor där kommunen och länsstyrelsen inte är överens kan kommunen fortfarande hävda LIS-området men sannolikheten är då stor att länsstyrelsen kommer ifrågasätta och sannolikt upphäva kommunala beslut som lutar sig mot översiktsplanen för dessa delar av LIS-områdena. Komunen har i så fall möjlighet att överklaga ett sådant beslut och få det prövat i högre instans (mark- och miljödomstolen).

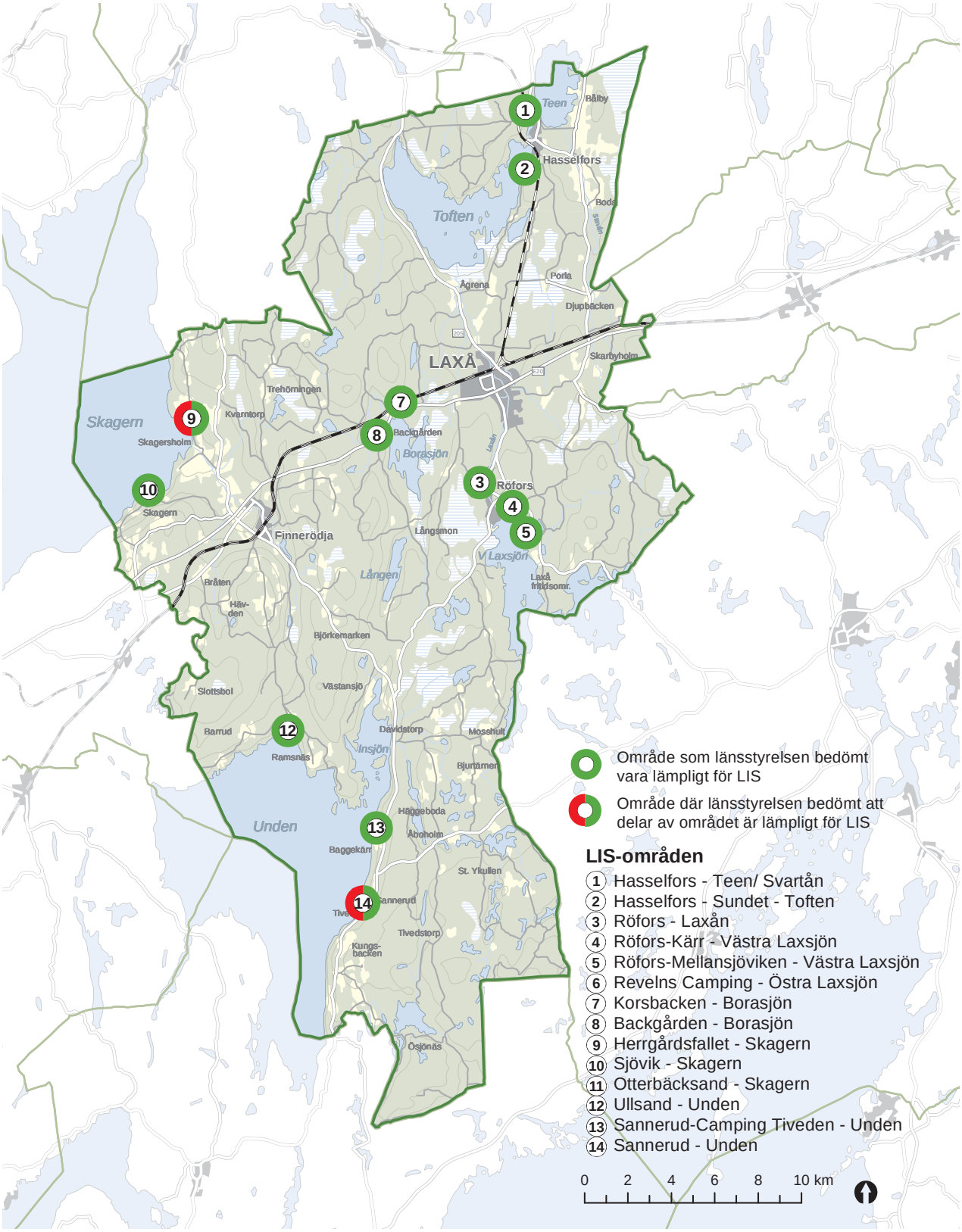

Länsstyrelsen
Örebro län

Helena Siegert
Direkt: 010-224 84 74
helena.siegert@lansstyrelsen.se

GRANSKNINGSYTTRANDE
2015-11-09 Dnr: 401-4600-2015

LAXÅ KOMMUN
KS/KF

Laxå kommun
Kommunstyrelsen
695 80 LAXÅ

Dnr KS2012273
Dnr.pl. 2.12

Tematiskt tillägg till översiktsplan avseende LIS (landsbygdsutveckling i strandnära lägen), Laxå kommun

Det tematiska tillägget till översiktsplanen (TÖP) har överlämnats till Länsstyrelsen i enlighet med 3 kap. 25 § plan- och bygglagen (PBL). Länsstyrelsen har beretts tillfälle att lämna synpunkter.

Länsstyrelsens granskningsyttrande ska enligt 3 kap. 20 § PBL redovisas tillsammans med översiktsplanen. Om Länsstyrelsen inte har godtagit planen i en viss del ska det anmärkas i planen.

Länsstyrelsens sammanfattande synpunkter
Länsstyrelsen anser att TÖP:en är väl genomarbetad och kan fungera som ett bra underlag vid kommande planläggning, lovgivning och övrigt beslutsfattande inom området. Länsstyrelsen anser att synpunkterna som framfördes vid samrådet till stora delar har beaktats och tillgodosetts i planen. Länsstyrelsen har dock några kvarstående synpunkter gällande LIS-områdenas lämplighet som redovisas nedan.

Länsstyrelsens synpunkter kan sammanfattas i nedanstående punkter:

1. Länsstyrelsen bedömer att LIS-områdena 1-8, 10-13 är lämpliga områden för LIS.
2. Länsstyrelsen bedömer att delar av LIS-områdena 9 och 14 är lämpliga områden för LIS.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)
Totalt 41 områden pekas ut som lämpliga för LIS i Askersunds, Laxå och Lekebergs kommuner varav 14 områden ligger i Laxå kommun.

Länsstyrelsen har i sin granskning av de föreslagna LIS-områdenas lämplighet utgått ifrån de kriterier som anges för LIS i 7 kap. 18 e § miljöbalken (MB) samt utifrån det som anges gällande landsbygds-utveckling i proposition 2008/09:119. Med åtgärder som främjar

Länsstyrelsen
Örebro län

GRANSKNINGSYTTRANDE
2015-11-09 Dnr: 401-4600-2015

landsbygdsutvecklingen avses i propositionen bl.a. sådana åtgärder som långsiktigt kan antas ge positiva sysselsättningseffekter och som kan bidra till att upprätthålla serviceunderlaget i landsbygder. Sådana situationer kan enligt propositionen exempelvis uppstå i samband med etablering av en turistanläggning för en verksamhet där tillgång till stränder är en förutsättning eller åtminstone en avsevärd fördel. Det kan även tänkas handla om tillkomsten av bostäder för permanent- och fritidsboende i syfte att upprätthålla ett ekonomiskt och personellt underlag för olika former av kommersiell och offentlig service.

I propositionen anges även att en restriktivare syn bör gälla i fråga om områden som har stora värden för djur- och växtlivet eller för allmänhetens friluftsliv. Även i rapporten *Hantering av områden för landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS) i Örebro län*, framtagen av Länsstyrelsen i Örebro län år 2010, anges att områden med dokumenterat höga naturvärden bör undvikas även om de saknar formellt skydd eftersom de har stor betydelse för växt- och djurlivet och därmed strandskyddets syften. I rapporten anges även att i riksintresseområden enligt 4 kap. MB (bl.a. Tiveden med sjön Unden och sjön Viken) bör LIS användas restriktivt. Det anges även att LIS bör undvikas i riksintresseområden enligt 3 kap. MB för naturvården, friluftslivet och kulturmiljövården när det finns en koppling till vatten i värdebeskrivningen.

Lämpliga områden för LIS

Länsstyrelsen bedömer att följande områden utgör LIS-områden där bebyggelse och exploatering kan prövas enligt kriterierna i 7 kap. 18 d § MB:

- LIS-område 1, Hasselfors – Teen/Svartån
- LIS-område 2, Hasselfors-Sundet – Toften
- LIS-område 3, Röfors – Laxån
- LIS-område 4, Röfors-Kärr – Västra Laxsjön
- LIS-område 5, Röfors-Mellansjöviken – Västra Laxsjön
- LIS-område 6, Revelns Camping – Östra Laxsjön
- LIS-område 7, Korsbacken – Borasjön
- LIS-område 8, Backgården – Borasjön
- LIS-område 10, Sjövik – Skagern
- LIS-område 11, Otterbäckssand – Skagern
- LIS-område 12, Ullsand – Unden
- LIS-område 13, Sannerud-Camping Tiveden - Unden

Länsstyrelsen
Örebro län

GRANSKNINGSYTTRANDE
2015-11-09 Dnr: 401-4600-2015

Delvis lämpliga områden för LIS
Länsstyrelsen bedömer att delar av följande områden utgör LIS-områden där bebyggelse och exploatering kan prövas enligt kriterierna i 7 kap. 18 d § MB:

LIS-område 9, Herrgårdsfallet – Skagern
LIS-området är till viss del bebyggt. Strandområdet söder om den befintliga bebyggelsen i LIS-området är i *Naturvårdsprogram Örebro län* utpekat som område med högt värde. Enligt programmet är stranden där helt oexploaterad. I programmet beskrivs utsikten från vägen över sjön som mycket tilltalande och är det enda område inom kommunen där man från väg har nära kontakt med sjön Skagern. Länsstyrelsen bedömer att ett utpekande av LIS-område söder om Järnbäcken inte är förenligt med 7 kap. 18 e § MB. Länsstyrelsen anser att detta område ska undantas som LIS-område, eftersom området har stor betydelse för allmänhetens tillgång till stranden samt är oexploaterad. För övriga delar av LIS-området bedöms kompletterande bebyggelse och utveckling av badplatserna kunna prövas enligt kriterierna i 7 kap. 18 d § MB. Länsstyrelsen vill uppmärksamma att LIS-området berörs av ett markavvattningsföretag.

LIS-område 14, Sannerud - Unden
LIS-området ligger inom områden av riksintresse för naturvården (Unden), friluftslivet (Tiveden) och det rörliga friluftslivet (Tiveden). I värdebeskrivningarna till dessa riksintressen finns en koppling till vatten. LIS-området ligger vid sjön Unden som har utvidgat strandskydd på 200 meter på grund av sina höga naturvärden och värden för friluftslivet. Länsstyrelsen anser därför att eventuell exploatering vid Unden ska ske med stor försiktighet. Länsstyrelsen anser även att områden vid sjöar eller vattendrag som är opåverkade av bebyggelse har stor betydelse för att säkerställa strandskyddets syften långsiktigt.

Inom LIS-området finns viss bebyggelse i den södra delen. Länsstyrelsen anser att bebyggelse inom LIS-området ska begränsas till att omfatta ett område som kompletterar den befintliga bebyggelsen. Länsstyrelsen bedömer därmed att kompletterande bostadsbebyggelse och utveckling av befintliga verksamheter och bryggor/pir i den södra delen av LIS-området kan prövas enligt kriterierna i 7 kap. 18 d § MB.

Genom platsbesök kan Länsstyrelsen konstatera att den norra delen av LIS-området däremot är helt oexploaterat och har stor betydelse för att tillgodose strandskyddets syften långsiktigt. I det här LIS-

Länsstyrelsen
Örebro län

GRANSKNINGSYTTRANDE
2015-11-09 Dnr: 401-4600-2015

området är det främst friluftslivets värden som är betydelsefulla. Länsstyrelsen bedömer därför att ett utpekande av LIS-område där inte är förenligt med 7 kap. 18 e § MB, dvs. kriterierna för utpekande av LIS.

Översvämning
Länsstyrelsen anser att redovisningen avseende risk för översvämning har utvecklats i planhandlingarna. För LIS-område 1 och 2 anser dock Länsstyrelsen att översvämningsrisken är större än vad som anges i planen. Länsstyrelsen bedömer att större områden än enstaka punkter alldeles intill vattnet berörs av 100-årsflödet i båda LIS-områdena. För LIS-område 2 berörs i stort sett hela norra delen, vilket bör framgå tydligare i planen.

I detta ärende har länsrådet Kjell Unevik beslutat. I handläggningen av ärendet har också bitr. länsarkitekt Lena Lundkvist, naturvårdshandläggare Marie Larsson, vattenvårdshandläggare Christian Brun, antikvarie Anders Kritz och Mia Geijer samt samhällsplanerare Camilla Lund deltagit och samhällsplanerare Helena Siegert varit föredragande.

Kjell Unevik

Helena Siegert

Kommentar till yttrande nr 1, Länsstyrelsen Örebro län

Rubrik/område	Kommentar	Påverkan på ÖP
LIS-område 1 Hasselfors – Teen/Svartån	Kompletterande uppgifter om översvämningsbenägna ytor läggs in.	Komplettering text.
LIS-område 2 Hasselfors–Sundet - Toften	Kompletterande uppgifter om översvämningsbenägna ytor läggs in.	Komplettering text.
LIS-område 9 Herrgårdsfallet - Skagern	Länsstyrelsen framhåller värdet av det oexploaterade området mellan vägen och stranden i södra delen av LIS-området. I LIS-dokumentet görs exakt samma värdering och det poängteras att detta område ska lämnas orört. Ytorna öster om vägen, vilka inte behandlas i länsstyrelsens yttrande, utgörs av produktionsskog med litet eller inget värde för strandskyddets syften. Ny bebyggelse här skulle vara att föredra ur strandskydds- och landskapsbildssynpunkt jämfört med ytorna med stengärdesgården närmast norr om Järnbäcken. Kommunen vidhåller att nämnda område söder om Järnbäcken, på östra sidan bäcken, faller väl inom ramen för LIS-kriterierna. LIS-området behålls oförändrat.	Ingen ändring.
LIS-område 14 Sannerud - Unden	Kommunen anser att den norra delen av LIS-området är en naturlig del av Sanneruds samhälle som måste ges möjlighet att utvecklas och att strandskyddets syften, och med hänsyn till de riksintressen som berörs, kan tillgodoses med de hänsynstaganden och begränsningar som redovisas i LIS-dokumentet. LIS-området behålls oförändrat.	Ingen ändring.
Översvämningsrisk	Samtliga områden där översvämning särskilt måste beaktas markeras med en symbol på kartan. Det finns idag inte underlag som på ett säkert sätt kan peka ut mer exakt vilka ytor som berörs, Kompletterande studier får därför göras vid kommande planering eller andra åtgärder vilket redan framgår i texten.	Komplettering karta
Generellt risker och störningar	LIS-områden där risk för ras och skred, buller samt förorenad mark bör beaktas ges också motsvarande symboler på respektive karta.	Komplettering karta

Lekebergs kommun

Antagen - KF §99 2016-06-15

Sydnärkes Byggförvaltning
Laxå • Askersund • Lekeberg

Foto: Ullsand, Unden, Laxå kommun - Rolf Wedding

Tematiskt tillägg till översiktsplanen avseende LIS-områden

(Landsbygdsutveckling i strandnära läge)

LAXÅ KOMMUN

ASKERSUNDS KOMMUN

LEKEBERGS KOMMUN